

GUBERNATORIAI REMIA MARSHALLO PLANA

-PRIVALOM PAGELBĖT DRAUGIŠKOM VALSTYBĖM, - PAREIŠKĖ MARSHALL

Valstybės sekretorius informavo gubernatorius apie įtemptus santykius su sovietų valdžia

SALT LAKE CITY, Utah, liep. 15 d. — Suvažiavę J. A. Valstybių ir teritorijų gubernatoriai išklauzė sekretoriaus Marshall pranešimą apie santykius su užsieniais ir nutarė vieningai remti sekretoriaus Marshall planą ir jo vedamą užsienio politiką.

—Jeigu Jungtinės A. Valstybės nepagelbės draugiškom valstybėm, tai jos bus priverstos mestis į nedemokratišką orbitą,—pareiškė sekretorius gubernatoriams. Jis priminė, kad Amerika privalo daryti lemiamą žingsnį, jeigu nori palaikyti savo tvarką namie ir turėti draugų užsieniuose.

Pradžioje sekretorius Marshall pasakė 12 minučių oficialią kalbą, kur užsienio santykius palietė bendromis frazėmis. O vėliau, kai gubernatoriai pasižadėjo neskelbti kalbos turinio, jis nieko nenuytelėjo, bet papasakojo jiems apie tikruosius sovietų valdžios siekimus ir dabartinius santykius su Rusija bei kitomis užsienio valstybėmis.

Vėliau sekretorius Marshall informavo susirinkusius apie valstybės departamento planą pagelbėti 16-kai valstybių, kurios susirinko Paryžiaus konferencijoje ir tariasi apie bū-

dus išgriautą savo kraštų ūkį atstatyti.

Sekretorius prašė gubernatorių remti jo paruoštą planą vakarų Europos ūkiui atstatyti. Kalifornijos gubernatorių Warren tuojau pareiškė, kad visi krašto piliečiai privalo remti Marshallo planą, nes jis yra naudingas J. Valstybėms. Pensylvanijos gubernatorių Duff taip pat pasisakė už Marshallo planą.

WASHINGTON, D. C., liep. 15 d.—Valstybės repartamentas šiandien išsiuntė naujas instrukcijas gen. Lucius D. Clay apie Vokietijos ūkio reikalus. Šios dienos įsakymas pakeičia anksčiau pasiųstusius, jis liepia imtis visų priemonių vokiečių ūkiui sujungti.

Jungtinėms Valstybėms rūpi taika pasaulyje. Taikos negali būti, kol ūkis ne atstatytas, sako instrukcija. Valdžia liepia gen. Clay tartis su kitais karo vadais ir kaimyninėms valstybėms apie greitą vokiečių ūkio atstatymą. Iki šio mėto gen. Clay buvo įsakytas priešintis vokiečių pramonės centrų nacionalizacijai, bet šiandien liepta nesikišti į šiuos reikalus. Manoma, kad Vokietijos ūkyje įvyks didelių pakaitų.

PARYŽIUJE SUDARYTI TECHNIŠKI KOMITETAI PRADĖJO DARBĄ

Sovietu gen. Kurasov neleis austrams dalinti iš Jungtinių Valstybių gautos pašalpos

PARYŽIUS, lip. 15 d. —Pirmoji Paryžiaus konferencijos fazė jau baigta.

Per keturias dienas suvažiavę ministrai aptarė visą eilę svarbių reikalų, nustatė bendradarbiavimo taisykles ir išrinko keturias techniškas komisijas.

Suvažiavę išsiskirstys, bet paliks dirbti techniškus komitetus. Jiems įsakyta iki spalio 1 dienos paruošti konkretus planas Europos ūkiui atstatyti.

PLACIAI KOMENTUOJA MARSHALLO PAREIŠKIMUS

Konferencijos organizatoriai patenkinti, jie mato, kad per kelias dienas pavyko aptarti daug sudėtingų klausimų ir sudaryti mašineriją ūkiui atstatyti.

Suvažiavę ministrai labai plačiai komentuoja sekretoriaus Marshall pareiškimus gubernatoriams.

Sekretoriaus kalba buvo taikoma gubernatoriams, bet iš jos aiškiai matyti keli svarbūs Amerikos užsienio politikos bruožai.

Kurasov protestuoja dėl pašalpos

VIENA, Austrija, liep. 15 d. —Sovietų gen. Kurasov informavo Austrijos valdžią, kad jis yra priešingas susitarimui, pagal kurį J. Valstybės sutiko teikti austrams įvairios para-

mos už 100 milijonų dolerių. Sovietų karo vadas sako, kad šis susitarimas yra priešingas Austrijos suvereninėms teisėms, Rusija yra pasiryžusi jas ginti.

J. A. V. pareikalavo tikrinti, kad teikiama parama nepatektų sovietų valdžiai.

NEIŠLEIS PARAMOS SOVIETŲ ZONON

Gen. Kurasov pareiškė, kad jis neišleis amerikiečių teikiamos paramos į sovietų okupuotą Austrijos sritį.

Rusai nenori, kad Amerikos atstovai keliautų po Rytų Austriją ir stebėtų amerikiečių paramos dalinimą austrams.

J. Valstybių atstovas šį klausimą išsėls pirmame Austrijos karo komandantūros posėdyje.

Hitlerio maršalai atvesti teisman

NIURENBERGAS, Vokietija, liep. 15 d. — Prasiidėjo karo teismas nacių maršalams Maximilian von Wechs ir Wilhelm List.

Prokuroras sako, kad jie, įsakydami nužudyti 13,000 civilių gyventojų Balkanuose, nusikalto karo taisyklėms.

Maršalas von Wechs jautėsi labai nervuotas, visą laiką krinto savo lūpas. Karo įstatymai draudžia žudyti nieko nekaltus civilinius gyventojus.

Rusai tikisi ilgai būti Austrijoje

VIENA, Austrija, liep. 15 d. —Sovietų karo vadovybė ieško patyrusių Austrijos piliečių, kuriuos nori nusamdyti keturiems metams.

Tatai rodo, kad sovietų valdžia planuoja pasilikti Austrijoje dar keturis metus. Rusai yra sudarę bendrovę, kuriai pavesta tvarkyti visą sovietų turtą Rytų Austrijoje.

Savo turtu rusai skaito iš žydų, didesnių bendrovių ir austrų valdžios atimtus tur-

Kiniečiai išlaisvino Taian miestą

NANKING, Kinija, liep. 15 d.—Kiniečių kariuomenė sumušė komunistus ir išlaisvino Taian miestą, šiandien paskelbė kariuomenės štabas.

Komunistai traukė jėgas į Tsinan sritį, bet nepajėgė atsisipirti kiniečių kariuomenei, dabar jie traukiasi visu frontu. Tsingtao srityje kiniečiai pralaimėjo Kiaochow ir Kaomifi miestelius.

Laikinas Kinijos parlamentas leido valdžiai mobilizuoti jaunimą kovai prieš komunistus.

Rado milijoną klastotų dolerių

LOS ANGELES, Calif., liep. 15 d. — Sunkvežimio šoferis pakelėje pastebėjo prie medžio prilipusią dešimtinę, sustojo ir rado išisą punda naujai atspausdintų pinigų.

Jis tuojau pranešė policijai apie radinį, o ši išaiškino, jog tai yra klastoti pinigai.

Policijos agentai nuvyko nurodytom vieton ir rado išisą milijoną naujų dešimtinių. Manoma, kad pinigus klastojė ir vartojo gengsterių gauja.

—Italijos karo laivynas, susidedas iš 16 karo laivų, vakar išplaukė į Viduržemių jūrą, kad galėtų pasveikinti Amerikos karo laivus.

—Vengrijos laikraščiai sako, kad dabartinis parlamentas bus paleistas, kai bus praverstas rinkiminis įstatymas.

—Londono, Piccadilly cirke, 200 Amerikos jūrininkų susimušė su britų gvardijos pulko kareiviais, penki amerikiečiai pasodinti kalėjiman.

Ukrainiečiai degina Rytų Lenkiją

RZESZOW, Lenkija, liep. 15 d. — Rytų ir pietų Lenkijoje eina tikras karas, todėl trijų valstybių valdžios nutarė bendromis jėgomis išnaikinti vadinamus Ukrainos "banditus", sako oficialus pranešimas.

Laikraščiai skelbia, kad ukrainiečiai degina Rytų Lenkijos kaimus ir miestelius.

Jie keršija lenkams už tai, kad šie išvijo šimtmečius lenkų teritorijoje gyvenusius ukrainiečius ir Rusiją. Dabar ukrainiečiai grįžta ir degina savo namus, jau sveitimų apgyventus.

Gubernatorių Konferencijos Atstovai

Gubernatoriai Francis Warren (po kairei) ir Thomas Dewey dalyvauja Salt Lake City gubernatorių konferencijoje.

JANINA SRITY EINA ARTILERIJOS IR KULKOSVAIDŽIŲ KOVOS

J. A. V. reikalauja saugumo tarybą tuojau svarstyti prasidėjusią invaziją Graikijon

ATENAI, Graikija, liep. 15 d. — Užvakar komunistai perėjo Albanijos sieną ir bandė okupuoti Konicą miestelį, o vakar jie puolė Janiną sritį, sako oficialus graikų valdžios pranešimas.

Graikų kariuomenės štabas turi žinių, kad galima nauja invazija iš Jugoslavijos, ten yra paruošti skaitlingi komunistų daliniai.

Aviacijos ministeris Canello-poulos pareiškė, kad įsiveržėliams suduotas labai skaudus smūgis.

GRAIKAI SUPA ĮSIVERŽUSIUS KOMUNISTUS

Kovų metu žuvo daug įsiveržėlių. Jie tikėjosi tuojau okupuoti Konicą, bet iki šio mėto jiems nepavyko nuginkluoti miesto gynusio garnizono.

Šiandien graikų kariuomenei pavyko apsupti Konicos įsiveržėlius. Dauguma tarptautinės brigados narių dėvi Raudonosios Armijos drabužius ir sovietiška žvaigždę.

Graikams pavyko apsupti 2,000 įsiveržėlių, jie deda pastangas prasimušti.

SMARKIOS KOVOS KOLPAKI SRITYJE

Praeitą naktį įsiveržėliams pavyko užimti kelias strategines pozicijas Kolpaki srityje.

Iš Albanijos jie atsigabeno artileriją, sunkiuosius kulkosvaidžius ir didoką kiekį amunicijos. Šiandien ejo tikros kovos, bet graikams nepavyko išmušti priešų iš Kolpaki pozicijų.

Graikų valdžia traukia didesnius kariuomenės dalinius į šiaurės pasienį.

Giedras, šiltas. Saulė teka — 5:29; leidžiasi — 8:24.

Reikalauja aptarti įsiveržimą Graikijon

LAKE SUCCESS, N. Y., liep. 15 d. — Jungtinių Valstybių atstovas saugumo taryboje šiandien pareikalavo tuojau svarstyti įsiveržimą Graikijon.

Herschel V. Johnson kreipėsi į šio mėnesio pirmininką Oscar Lange, prašydamas šaukti posėdį šį rytą ir pradėti Graikijos klausimą.

Langė jam atsakė, kad kitų valstybių atstovai nėra pasiruošę svarstyti Graikijos klausimą, todėl ir posėdis teks šaukti tik po pietų.

Britai susirūpinę invazija Graikijon

LONDONAS, liep. 15 d. — Britų valdžia yra susirūpinusi sudaryta tarptautine brigada ir jos įsiveržimu į šiaurės Graikiją, šiandien pareiškė užsienio ministerijos pareigūnas.

Britų valdžia informuota apie įvykius šiaurės Graikijoje, josios pareigūnai pasikeičia žiniomis su amerikiečiais.

Jeigu būtų reikalo, tai kovon gali būti mesti britų kariuomenės daliniai.

—Bostone 14 metų amžiaus Mrs. Shirley Mitchell pagimdė sveiką 6 svarų ir 10 uncijų mergaitę. Jaunos motinos vyras taip pat yra 14 metų amžiaus.

—Atstovų rūmai nutarė skirti laivyno reikalams pusketvirto bilijono dolerių, bilius pasiūstas į senatą.

—Prezidentas Trumanas pasirašė įstatymą, kuris leidžia valdžiai kontroliuoti retų prekių eksportą ir importą.

—James Farley pranašauja, kad aiciniais metais demokratams pasirinks Trumanas savo kandidatu į krašto prezidentus.

VOKIEČIŲ STOVYKLOSE GYVYBĖS NETEKO 21,000 LIETUVIŲ

Komunistai siūnčia propagandą į stovyklas, kviečia išvietintuosius grįžti Lietuvon

Į KZ iškilmės Flossenburge buvo nuvykusi didelė lietuvių KZ delegacija, kuri per vietos ir užsienio spaudos atstovus padarė tokio turinio pareiškimą:

"Lietuvių tauta yra viena iš nedaugelio Europos tautų, kuri nesutiko sudaryti vokiško legiono kitom tautom naikinti ir kaip tik dėl to turėjo sukloti pačių geriausių aukų — 21,000 žuvusių kacetuose ir kalėjimuose ir 12,000 išėjusių į laisvę, bet fiziškai palaužtų kankinių. Jų visų vardu pareiškiame, kad mūsų kova dėl teisingumo ir tautos laisvės yra nebaigta.

Aukų skaičius šiuo metu Lietuvoje siekia dešimteriopai daugiau, negu čia paminėti nacių persekiojimo aukų skaičiai. Šitos aukos, šitas nekaltas kraujas šaukiasi dangaus prieš klastą, kerštą ir neteisybę. Ir mes, kurie turėjom būti sudeginti krematoriumuose, likome gyvi ne tam, kad tylėtume ir rankas sudėję lauktume. Pati apvaizda, kuri mums dar leido gyventi, įpareigojo šaukte šaukti į pasaulio gerąją sąžinę ir pačiom dar neįgijusiom žaidom reikalauti, kad neteisybė būtų sunaikinta, žiaurumai pašalinti, žmogaus ir tautų pavergimas pastatytas prie gėdos stulpo.

Pasmerkimas tironams!

Amžinoji garbė žuvusiems kankiniam! Laisvė pavergtom tautom!"

Lietuvių kacetininkam yra perduota urna su kankinių pelnais. Yra kilusi mintis perkelti ją į JV.

SUSTIPRĖJĖS SOVIETŲ SPAUDIMAS PRIEŠ DP

Sovietai sustiprino propagandą ir diplomatinį spaudimą, kad tremtiniai būtų priversti grįžti.

Į visus lagerius siūnčia gausiai knygelių apie rojų sovietinėje Lietuvoje, Paleckio atsišaukimus, Lietuvos komunistų partijos laikraštį "Tiesa" ir rusiškąją "Pravda". Kai kuriose stovyklose rodomos sovietinės filmos.

Daugely lagerių lankėsi sovietų karininkai, ragindami grįžti. Ant sienų stovyklose ar įstai-gų viduje išklijuoti rašyti ar piešti plakatai.

KA DARO AMERIKIEČIŲ OKUPACINĖ VADOVYBĖ?

H. Q. European Command aplinkraščių įsakė garsiakalbiais, išskabom ir kitom priemonėm visuose DP centruose paskelbti, kad grįžtantieji gaus 60 dienų maisto davinį, kad maisto davinys bus duodamas tik iki birželio 15 d. ir dėl to DP turi pasiskubinti "nauo".

Į AMERIKIEČIŲ ZONOS STOVYKLAS DP NEBEPRIIMAMI

Balandžio 16 d. gen. Clay paskelbė: nuo balandžio 21 d. nė vienas išvietintas asmuo nebus daugiau priimtas į amerikiečių zonas stovyklas.

Priežastis — amerikiečių zonos DP per dvejus metus tu-

rėjo laiko apsispręsti, ar jie nori gyventi išvietintųjų stovyklose, ar vokiečių ūkyje.

IRO biudžetas pirmiesiems metams sudaro 160 mil. dol., iš kurių numatoma aprūpinti 800,000 visame pasaulyje esančių pabėgėlių. Bet šiuo metu yra vienas milijonas pabėgėlių, kurių aprūpinimas IRO priklauso.

166,000 išvietintųjų asmenų už stovyklos ribų teisės šio naujojo potvarkio nepaliečiamas. Tikrai bėdoje pav., persekiojamuoju atveju, ateity galės būti padarytos išimties ir bus leista priimti į stovyklas.

(ELTA)

—Prasidėjo Maskvos agento Gerhart Eislerio byla dėl paso klastojimo. Teismo metu paaiškės platus komunistų tinklas pasams klastoti ir įvažiavimo vizoms gauti, tan tinklan įveltė daugelis Amerikos komunistų.

—Rytų Vokietijoje sovietų valdžia turi 12 koncentracijos stovyklų, tvirtina iš Vokietijos sugrįžęs Max Brauer. Rytuose daugiausia nukentėjo socialdemokratams, jų yra daugiausia Buchenwaldo, Sachsenhauseno ir Funfeicheno stovyklose.

—Paragvajaus sukilėliai bombardavo Formosa uostą.

—Atstovų komitetas nutarė svarstyti įstatymą priverstinai karo tarnybai.

Vėliausios Naujienos

—Ekspertai tvirtina, kad gen. Clay išsiųsti patvarkymai padės atstatyti ne tik Vokietijos ūkį, bet greitai atsigaus ir visa Europa. Valstybės departamentas liepė demilitarizuoti Vokietiją, bet leido gaminti daugiau pieno ir kitų atstatymui reikalingų medžiagų.

—Šiomis dienomis prezidentas Trumanas rengiasi pasiūsti kongresui raštą apie potvynių kontrolę, vetuos kongreso priimtą bilijū mokesčiams mažinti ir pasiūš raštą apie krašto ūkio reikalus, sako sekretorius Ross.

—Amerikos karo vadovybė prašo leisti J. Valstybių kariams savu noru vykti į Graikiją, jie yra reikalingi invazijai sustabdyti, sako sovietų žinių agentūra.

—Help yourself, and USA will help you, Paryžiun suvažiavusiems diplomatams pareiškė Belgijos premjeras Henry Spaak.

—Amerikos atstovas Herschel vakar vakare pareikalavo saugumo tarybą tuojau svarstyti Graikijos klausimą. Jį tuojau parėmė Kinijos ir Didžiosios Britanijos atstovai, o prancūzas patarė visiems apsimraminti, graikų klausimo dar nesvarstyti.

—Tvirtinama, kad J. Valstybių karo laivai artėja prie Graikijos, jie rengiasi įplaukti į graikų uostus.

KORESPONDENCIJOS

Boston, Mass.

BALF organizacijai Boston, Mass., surinkta \$3,546.75

Lietuvių salėje čia liepos 9 d. įvykusiame susirinkime, išduoti pilni raportai iš įvykusios Bostone birželio 28 d. viešos rinkliavos — Tag Day. Pirmininkavo Pr. Razvadauskas, sekretoriaus A. Januškevičienė.

Iš raportų paaiškėjo, kad surinkta \$3,546.75. Tuos pinigus surinko 153 rinkėjai ir rinkėjos. Visiems pasidarbavusiems nuosirdžiai padėkota. Padėkota ir spaudai už talką. Padėkota ir radijo vedėjams. Ypatingai padėka išreikšta Bostono lietuvių spaudai, — Darbininkui ir Keleiviui, taip pat radijo vedėjams A. F. Knežiui ir A. Minkui, kurie, prieš savo skelbimų, dar gelbėjo gauti laiko ir amerikiečių programose.

P. Januškiui pasiūlius, dar veikėjai užsidėjo mokescių. Pats Januskis paukėjo \$10.00. Kiti po \$10.00 aukėjo: J. Tuirnyla, A. Mizara, J. Kasinauskas, ponia Kasinauskienė, A. Nėvėraitė, Veronika Šimkienė, ponia O'Halloran, ponia Kropienė, P. Svilienė, J. Vileišis, \$5.00 paukėjo tik iš Europos atvykęs inž. J. Vasys.

Toks hostoniečių pasižymėjimas BALF organizacijai suteikė gražios naudos.

Patys siūskimė aukas savo komitetui arba tiesiog į BALF Centrą:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

Baltic University, Hamburg

Praeitais metais adv. F. J. Bagočius gavo pasiskundimą nuo prof. Vlado Stankos (Stankievičiaus), Lietuvių Skyriaus rektoriaus, kad jiems ten Universitete trūksta knygų ir moksliskų aparatų laboratorijose. Adv. Bagočius padarė fotostatinę kopijas prof. Stankos laiško, ir išsiuntinėjo 200 Amerikos Akademijų, Kolegijų ir Universitetų, prašydamas sušelpiti Baltic University atliekamomis knykomis ir aparatais, persiunčiant tiesiog į Hamburgą, arba per BALF sandėlį Brooklyn, N. Y. Tuom pat laiku pats surinkęs 10 dežių įvairių knygų (po apie 50—75 svarus kiekvienai) iš savo bibliotekos, per BALF pasituntė jas Universitetui.

Daug Universitetų skundė adv. Bagočiui, kad jie surinkę atliekamas knygas jau seniau pasiuntę "American Book Center for War Devastated Libraries," Washington, D. C., ir patarė ten kreiptis. Bet pasifeiravus pasirodė, kad ta įstaiga yra suorganizuota tikiai pagelbėti atstatyti karo sunaikintas bibliotekas Europoje, ir negali naujoms įstaigoms, kaip Baltic University, knygų skirti.

Vienok nekuriuos mokslo įstaigos kiek galėdamas pasiuntė moksliskų knygų ir aparatų mūsų Universitetui. Geriausia žinia pasiekė adv. Bagočiui tik šiomis dienomis iš PHILLIPS EXETER ACADEMY, Exeter N. H. Ši aukšto mokslo įstaiga pasiuntė Baltic Universitetui per mūsų BALF net 171,125 svarų knygų ir laboratorijos įrankių. Tai beveik 9 tonai! Tai gera dovana mūsų išvietintų ir tremtinių mokslieiviams.

Korespondentas

Vatikano Choras Dainuos Chicagoje

Rugpjūčio 24 dieną Chicago Soldier Field rengiamas koncertas. Dainuos Vatikano choras iš 54 balsų — Roman Singers of Sacred Music. Tai bus pirmas šio choro pasirodymas už Vatikano ribų.

LIETUVIŲ RATELIAI

IŠ JONISKIEČIŲ PADANGĖS

Liepos 13 dieną įvyko Joniskiečių L. ir K. Klubo reguliarus susirinkimas. Nors diena buvo šilta, bet gražūs būrys narių atsilankė tvarkyti klubo reikalus.

Buvo raportas išduotas iš įvykusio Joniskiečių L. ir K. Klubo pikniko birželio 15 dieną Liepos Darže. Komitetas, Mr. J. Jonkus, Mr. B. Dikčius ir Mr. J. Beleckas, dirbo rūpestingai, kad piknikas būtų pasėkmingas. Pelno iš pikniko liko suvirš \$98.

Po pikniko raportu buvo keletas kitų klubo reikalų aptarta greitai ir rimtai ir susirinkimas buvo uždarytas. Matoma buvo, kad nariai norėjo į laukus kongrečiui išvažiuoti ir gamtos gražumų pasigerėti.

— McNamee.

WATERBURIČIAI SVEČIAI PUKIAI DAINAVO

Praėjusią savaitę mums chiegiečiams teko net keletą kartų pasiklausyti ir pasigrožėti lietuvių leidžiamoj programoje dainavimu iš Waterburio atvykusio kvarteto, Edmondo, Sofijos, Onos ir Julės Stulginskų. Šio gražaus kvarteto asistentai ir rekomendoriai buvo Juozas Žuronas ir Anita Navickaitė.

Waterburiečiai dainininkai, tarp kitų dainelių, padainavo gražių kompozitoriaus ir muziko Aleksio dainų, taipgi ir Juozo Žurono sutaisytų, kurios irgi yra linksmos ir meilios ir puikiai skamba.

Pp. Stulginskai ne tik mums negirdėtų dainelių padainavo, bet ir stebino mus gražiu dainavimu, harmoningu suderinimu savo balsų. Sofija Stulginskaitė puikiai padainavo solo ir duetu su mums chiegiečiams dailės mylėtojams gerai žinoma smuikininke ir dainininke Anita Navickaitė.

Tegul daugiau pas mus atvyksta tokių malonių svečių ir gerų dainininkų, kurie įneša į mūsų gyvenimą ką tokio naujo ir nepaprasto.

— R. Š.

ISPŪDŽIAI IŠ GRANT PARK KONCERTO

Apačioj žvaigždžių, prie Michigan ežero, susirenka tūkstantai muzikos mylėtojų pasiklausyti gražių programų, kurias teikia Chicago Parkų Distrikatas.

Penktadienio vakare, liepos 11 dieną, vadovaujant N. Malfo, Simfonijos Orkstras grojo overtiuras ir operos kurinius Weberio ir Bethveno. Solistas buvo Louis Sudler, baritonas. Jis puikiai dainavo ariją Thomas ir kurinius kompozitorių Čaikovskio ir kitų.

Šeštadienį, liepos 12-tą, dirigentas buvo Robert Stolz. Simfonijos orkstras griežė Vienese Night, o solistė Carolyn Long (soprano), viešnia iš Baltimore, dainavo The Old Refrain ir Stars in My Eyes, taipgi Two Hearts.

Pirmosios dvi dainos tai kompozicija Kreislerio, o paskutinioji Stolz'o. Publika dainininkės dainavimu tiesiog buvo sužavėta. Publikai ovacijas keliant, ji dar padainavo dvi dainas. Jai buvo įteiktos gėlės. Ji labai inspravo koncerto klausytojus daina, kurioje Baltimore mažame kaimely žiūri prė langą jos motulė ir laukia kada ji sugrįš pas ją. Taip pat daina atiduoda širdį tam vyrui, kuri ji tik vieną myli.

Po pertraukos, antroj programos daly, dainavo solistas tenoras Mario Berini. Dainavo jis šešias dainas, nepaprastai gražiai. Programą vedė Grant Park koncertų menedžeris Walter L. Larsen.

— R. Š.

Adolfas ir Ona Firantai

Pas ponus Firantus liepos 4 d. susirinko artimi draugai ir besiveičiojant atidengta prasmė pobuvio. Mat, tą dieną sukako 38 metai kai jie yra vedę. Šis pareiškimas svečiams buvo tikra staigmena, nes jie manė, kad tik šiaip sau susirinko. Kai dalykas paaiškėjo, visi dalyviai įsijudino reikšti savo nuosirdžius linkėjimus. Ypatingai sveikino p-į Oną Firantię, tik apgalvestavo, kad nepasiruošę su gyvų gėlių plaukštėmis ir dovanomis. P-ia Firant atskakė: "Aš gyvas gėles kasdien matau, mano darželiai pilni, ir apie jas besitruisdama labai gaudžiai su jomis susigyve-

tau."

Po vaišių ir įdomių pasikalbėjimų pp. Firantai nuosirdžiai padėkavo dalyviams už atsilankymą.

Jų sūnus Edgard su savo žmona Giedra išvyko į Arizoną ir ten pasižmonėję ir praleidę keletą mėnesių vyks į Kaliforniją apsigyventi. Jis yra architektas ir ten užsiims savo profesija. Ponių Firantų butas tikrai patraukiantis, daug ūkšmės, gražių žolynų ir gražioj aplinkėj, 10817 Prospect Ave.

— Ona Dovgin.

Atlankė Naujienas Svetys iš Worcester, Mass.

Vakar, antradienį, Naujienas atilankė p. Laurynas Maliauskas, 31 Fairfax road, Worcester, Mass.

Į Chicago, atostogų proga, jis atvyko pirmadienį, liepos 14 dieną. Apsistojo viešbuty. Chicagoje ketino pasilikti dar porą dienų.

Ponas Maliauskas savo atostogų kelionę atlieka traukiniu ir orlaiviu. Iš namų išvykęs pirmiausia aplankė New Yorką, paskui Washingtoną, D. C., po to pasiekė Little Rock, Ark., o iš čia nuvyko į Hot Springs, Ark.

Paskutinėje vietoje, tai yra, Hot Springs praleido dešimt dienų ir daugiau. Šitame mieste buvo apsistojęs p. Adomo Talackos namuose. Ten sutiko ir daugiau lietuvių.

Grįždamas atgal ir sukdamas Worcesterio link, p. Maliauskas sustojo Chicagoj ir ta proga aplankė Naujienas, kaip senas jų skaitytojas ir Naujienų draugas.

Valeria Metelis, 6932 South Fairfield Ave., dabar atostogų išvyko į Cleveland, Ohio. Ji ten pasisvečiuos pas gimines, pažįstamus ir kiek laiko praleidusi vėl sugrįš namo prie savo įprasto užsiėmimo. P-ia Metelis mūsų gyvenime yra judri, darbšti, tat, kai pasiilsės, iš jos galima tikėtis daug ko.

— Ona Dovgin.

Gerbiamas Tautietie-Tautietie!

Sirdingai prašau turinčio galimybę labdaringo lietuviuo padėti man gyvenančiam Vokietijoje sudaryti reikiamas garantijas įvažiavimui į Ameriką. Esu 35 metų amžiaus. Vienas asmuo, Blaivus, sąžiningas. Baigęs Lietuvoje universitetą, chemijos skyrių. Dešimt metų dirbęs įvairiuose fabrikuose kaip specialistas chemikas.

Tam geradariui lietuviui-lietuviui, kuris man padės, būsiu visą gyvenimą dėkingas ir susidariusias išlaidas jam stengsiuos atlyginti.

Su pagarba, — St. Švedas.
Mano adresas:
Dipl. Chem. Stasys Švedas
Germany
List str. 9
(14) Goppingen (Wuertt)
U.S.A. Zone

Šį vakarą Žemaičių susirinkimas

Šį vakarą, liepos 16-tą d., įvyksta Žemaičių Kultūros Klubo pusmetinis susirinkimas, 7:30 v.v., Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd st. Geistina, kad nariai-ės gausingai dalyvautų, nes turime svarbių raportų ir tarimų. Be to, bus renkama darbininkai piknikui, kuris įvyks rugpjūčio (August) 3-čią d. Leppos darže, Willow Springs, Ill.

Visiems nariams-ems, kurie šiemet dar nemokėję, primateiame, kad šis susirinkimas yra paskutinis. Kurie neužsimokėsite, būsite nuimti nuo knygų, o vėliau galėsite įstoti tik kaip nauji nariai.

Steponas Narkis, Žemaičių Kultūros Klubo pirmininkas.

Sugrįžo iš ligininės Anna Petraitis

Anna Petraitis, 4027 Brighton Place, buvo padaryta sunki opearacija ant vidurių liepos 5 dieną šventos Elžbietos ligininėje.

Dabar ji jau sugrįžo namo ir yra Dr. Kirstuko priežiūroje. Ligonė yra narė Brighton Parko Moterų Klubo ir Suvalkiečių Draugijos. Draugės malonėkite ją aplankyti viršminėtu adresu.

Nuo savęs veljū ligonei greitai atveikti. — M. S.

Bridewell kalėjime rastas pasikoręs Napoleon Hummer, 48 metų, gyvenęs adresu 5212 Winthrop ave. Pirmadienį pasiuntė jį į kalėjimą teisėjas, kai jis neturėjo \$35 bausmėi už nevarkės kėlimą užsimokėti.

a. + a.

KAZIUNĖ SARGAITIENĖ, po tėvais Jasunukė, gyvena 3752 S. Albany Ave.

Mirė liepos 15 d., 1:40 val. po pietų, 1947 m., sulaukus 49 metų amžiaus. Gimus Deonijų kaime, Naujamišcio parap., Panevėžio apskr. Amerikoj išgyveno 27 metus.

Paliko nuliūdę vyras Klemensas, sesuo Agota Sidaugienė, jos vyras, ir šeima; brolis Stanislovas Jasunas ir jo žmona Agota ir jų šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioj, 3354 So. Halsted St. Laidotuves įvyks šeštadienį, liepos 19 d., 8:30 val. ryto iš kopl. į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kazūnės Sargaitienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvese ir suteikti jai paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Sesuo, Brolis, Svogeris, Brolienė ir Giminės.

Laid. Direkt. P. J. Ridikas, Tel. YARDS 1419.

SUSIRINKIMAI

ZEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO pusmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, liepos 16 d., 7:30 val. vakaro, Hollywood svet., 2417 West 43rd St. Visi nariai-rės malonėkite gausiai susirinkti, nes turime labai daug svarbių reikalų aptarti. — K. Kazlauskas, rašt.

Kas naujo pas Suvalkiečių Draugijos choristus

Praėjusią pamoką Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos Chore pasirodė daug naujo. Choro mokytoja ponia Sonja Tomoras (Pipiraitė) turi daug naujų gražių dainų. Net visi choristai nudžiugo. Šitas dainelės išgirsite choro piknike rugpjūčio 17 dieną Liepos Daržė.

Choro narių dėmesiui, būtent ty, kurie yra išvykę atostogų: sugrįžkit ir lankytis pamokas, nes choras atostogų neturės iki po savo pikniko. Nebuvę pamokose nežinosite kas yra ruošiamą pikniko programai. Prašome ir naujų narių chorui. Mums labai reikia jaunimo, nes mūsų mokytoja ir praieyti jaunuo-liams davė progą pasirodyti. Dabar gera proga įstoti į chorą: mes visi pradėjom naujai programą.

Pamokos įvyksta šiandien, trečiadienį, Gage Parko salėje, 55 gat. ir So. Western ave.

Pamokų pertraukoje išrinkta nauja choro raštinnikė ir korespondentė, ponia Eva Bennett, 7117 So. Rockwell st., telefonas PROspect 7461. Paskambinkit reikalui esant dėl choro. Taipgi buvo išrinkta komisija piknikui surengti — Janette Bagdonas, Jurgis Milūnas ir Magdalena Milūnas.

— Ona Švirmickas.

Juzė Baličias

Ponia Baličias, žymi bendradarbė ir sąmoninga lietuvaitė, dabar lankosi Arkansas valstijoje. Ji ten leidžia atostogas ir lanko įdomesnes vietas. Ji apsisistojo pas dr. Rutkauską, kurs chiegiečiams yra labai gerai žinomas.

P-ai Baličiai užlaiko batų taisyymo dirbtuvę, 4436 Fairfield Ave. Juozas Baličias savo užsiėmime yra ekspertas ir atlieka visiems labai gerą darbą. Dabar, žmonai išvykus, ir jis truputį panašlaus. P-iai Baličias veljū praleisti smagiai atostogas, bet taip jau tikiu, kad ji nepatingės aprašyti ir savo kelionės išpūdžių.

— Ona Dovgin.

a. + a.

MARIJONA LEVICKAS po tėvais Bendikaitė 7413-27th Av., Kenosha, Wis.

Mirė liepos 14 d., 1947 m., sulaukus 64 metų amžiaus. Gimus Lietuvoje, Tauragės apskr., Judvėnų parap., Bendikų kaime, Amerikoj išgyveno 58 metus.

Paliko nuliūdę vyras Adomas, du sūnus: Juozapas, jo žmona Bronislava, Steponas, jo žmona Claire, 4 anūkat: Natley, Joyce, Judy, Jimmy, dvi seserys: Dora Raugis, jos šeima; Josephine Gustis ir šeima, brolienė Alice Bendik- kas, Westville, Ill., jos duklė Anna ir jos šeima, pusbroliai: Antanas ir Mykolas Malakauskas, pusseserės, Sofija Kiupelienė, jos šeima, ir Ona Tautvydas, jos vyras Jonas, duklė Ona ir šeima, daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų. Lietuvoje paliko 2 seseris: Julijoną ir Elėną ir jų šeimas.

Kūnas pašarvotas namuose, 7413-27th Ave., Kenosha, Wis. Laidotuves įvyks ketvirtadienį, liepos 17 d., 10:30 val. ryto iš namų į Sv. Petro ir Povilo parap. bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Sv. Jurgio kapines, Kenosha, Wis.

Visi a. a. Marijonos Levickas giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvese ir suteikti jai paskutinįjį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Sūnus, Marčios, Anūkai, Seserys, Pusbroliai, Pusseserės, Brolienė ir Giminės.

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrius priima dra buzius maistą bei knygas dėl lietuvių vargstančių Europoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kass negalite atnešti, — pašaukite LAFayette 8617, o Mr. Kass paims jūsų auką. — J. K. Encheris, pirm.

BRIDGEPORT: — BALF 3-čio skyriaus sandėlis randasi 939 West 33rd St., Al. Budrio krautuvelyje. Drabužiai avalynė, maistas ir tt. ir pinigines aukas BALF intencijai priimamos kasdien. Radus krautuvelyje uždaryta, aukas reikia įnešti per šonines duris. — VALDYBA.

NORTH SIDE: — BALF 4-to Skyriaus sandėlis priima drabužius, ke-nuoat maistą, muilą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. po pietų iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Sessler namas, 1641 Wabansia Ave.

REMKITE TUOS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

SKAITYKIT IR KITUS

RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

URBA Gėles Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotu-vėms, Papuošimams. **GELININKAS** 4180 Archer Avenue Phone LAF. 5800 arba 5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu i-Visas Pasaulio Dalis **KVIETKININKAS** Gėles Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7308

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 2109
CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDŲ
Saukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. 3319 Lituania Ave.
PROspect 0099 YARDS 1138-1139
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIUSA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YARDS 1741-1742
4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAFayette 0727
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto, W. G. E. S. 1390 k.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI
Chicago Lietuvos Direktojų Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIAMO KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET TEL. SEELEY 5711

J. LIULEVICIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKA IR EVANS (Evanauskas)
3319 LITUANICA AVENUE Phone YARDS 1138-1139
6845 SO. WESTERN AVENUE PROSPECT 0099

LACHAWICZ IR SŪNUS
TEL. CANAL 2515 PULL 1270 COMMODORE 5765
2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

DVASINIS LIETUVIŲ TREMTINIO VEIDAS

Kai fotografas nori padaryti gerą nuotrauką, kurioje būtų sutelkti žmogaus veido ir dvasios charakteringi bruožai, jis ilgai veidą stebi, telkia prožektorius šviesas, nustatina objektyvą. Tai vis sąlygos gerai foto nuotraukai gauti.

Kai reikia padaryti tremtinių dvasinio veido nuotrauką, kurioje ryškėtų būdingieji tremtinių charakterio bruožai, aš tu sąlygų negaliu turėti. Dar neįmanoma tremtinių tiek objektyviai ir visapusiškai pažinti, kad be klaidos ir pakankamai ryškiai galėtum jų dvasinį profilį apibūdinti. Taigi tik reatyvaus tikrumo tegali turėti, tremtinio dvasinį veidą charakterizuojant, mano mėginimas surasti atsakymus į klausimus:

1. koks lietuvių elementas yra atsiskleidęs čia, ištremime;
2. kuria linkme čia rastos sąlygos jį veikia;
3. kiek jis yra jau paveiktas;
4. kokis jis būtų naudingiausias sau ir bendruomenei.

I.
Kokie iš tikrųjų žmonės čia ištremime, atsidūrę? Rinktiniai žmonės. Rinktiniai dvejoji: geriausi pajėgiausi intelektualai iš vienos pusės ir rinktinis asocialusis elementas iš antros, būtent, darbo prievolei, tarp kitų sugaudytieji peštukai, padaužos ir pan. Tai du kraštutiniai. Jie čia labiau sukondensuoti, o tėvynėje jie buvo pasisklaidę ir atsimitę bendroje tautos masėje.

Tarp tų kraštutinių yra visa eilė grupių, svyrančių į vieną ar į antrą. Taigi tremtinių elementas margas. Ar tas elementas sudarė tautinę bendruomenę — su tam tikrom jungiamomis idėjom, organizacine formom? Visus tremtinius jungė šie bendri saitai: bendra okupanto baimė, kuri daugumą privertė svetimame krašte atsidurti, bendras troškimas, kad greičiau karas baigtųsi vakarų aliantų pergale ir greičiau įvyktų sprendimas dėl rytų okupanto; bendras pasiryžimas nieku būdu neįsijungti į vakarinio okupanto karo vežimą ir neužsiangaužoti net formaliais pareiškimais... Kitokia politinė galvosena nebuvo aktuali. Organizacinio ryšio veik neįmanoma buvo turėti, kultūrinio bendravimo maža. Nebuvo, vadinasi, kultūrinės bendruomenės, o daugiau masė, išblaškyta atskirais individualais ar grupėmis. Net nedaugelis buvo įsijungę į Lietuvos Sąjungą, tuo metu taip pat gana anemiška. Jeigu kalbėti apie tremtinių tautinę bendruomenę tremties pradžioje, tai, geriausiai atveju kalbant, ji buvo palaida.

Ką iš tos tremtinių masės padarė naujos gyvenimo sąlygos?

II.

Karo sąlygos apvertė aukštyn kojom daug tėvynėje buvusių gyvenimo tradicijų ir dvasinių vertybių. Vertybės, kurios tėvynėje buvo absoliučiai nepajudinamos, karo įtakoje susvyravo, virto relatyvios. Net dekalogas žmonių psichologijoje nustojo įsakomosios ar įpareigojamosios galios. Įsakymas nekovok — psichologijoje nebesukelia konflikto. Ribos tarp mano ir tavo žmogaus pergyvenime dinga. Nuosavybės sąvoka, nebeteiko aiškumo. Nemeluok... Melas virto dorybe, kuri gavo propagandos vardą. Niekados žmogus taip nepiktinauodavo jam skirtos gražiausios dovanos — kalbos, kaip nūdienais laikais, kada sugebėjimas meluoti iš pasakos melagėlio yra perkeltas į valstybės vyrų ir pasaulio vairotojų lūpas. Su tiesa šiandien toli nenuėisi. Tuo jau pagrįstas kasdieninis gyvenimas. Ir tik sugebėjimas išsimeluoti šiais laikais gelbėjo ne vieną iš gyvenimo painiavų...

Ne tai pažymėtina, kad žmogus vienu ar kitu atveju vogė ar melavo, bet tai, kad meluo-

damas neradau, vėgdamas ne drebėjo. T. y. sąžinėje jau nebuvo jokio konflikto tariant tiesą ar pasisavinant daiktą, kuris priklausė ne man...

Šitas moralinių vertybių surelatyvėjimas gimdo ir palaiko žmoguje beprincipiškumą, oportunistizmą, arba, kaip vienas visuomenininkas kitados pavadino, žmogų be nugarkaulio, evangelijoje švelniai pramintą nendrę, lankstoma vėjo.

Karo meto materialinės sąlygos (maisto menkumas, stovyklinis gyvenimas) žadina žmogų amžiną susirūpinimą "ką valgysime ir ką gersime," už kurį anuo metu Viešpats savo kieta sprandžius klausytojus barė. Toks vienašališkas susirūpinimas užmuša žmogaus interesą aukštesniems dvasiniam, kultūriniam, intelektualiniam dalykam. Režimų doktrinieriai sąmoningai palaiko tokias sąlygas, kad žmogus artėtų prie zoologinės būties, nustotų žmogumi buvęs.

Stovyklos gyvenimas verčia žmogų gyventi bandos, kaimeinės būty. Kaimeinis gyvenimas ne taip slėgia masės žmogų, bet jis daros sunkiai pakeliamas šviesuomenėi, dvasinio elito žmonėms. Reikia tam tikros vidaus kovos, ligi individualistas susigyvena su masės padėtimi, ligi jis prisiderins, prisitaikys ir tenkinsis tais interesais, kuriais gyvena ši kaimeinė aplinka. Tai individualisto laidotuvės, lėtos, bet sistemingos laidotuvės, žmogaus nuasmeninimas. Ir juo didesnis individualistas, juo labiau sopamai jis pergyvena šį stovyklinį gyvenimą.

Pridėkim dar, kad stovyklinis (arba ir nestovyklinis) gyvenimas yra, bent žymia dalimi, be darbo. Galima sutikti su teigimu: mes užtenkamai vokiečiams atidirbom jų viešpatavimo metais. Bet ne tas svarbu. Svarbu psichologinis momentas: gyvenimas be darbo gimdo ne tik tinginio nuodėmę. Apkalbinėjimas, vaidai, girtavimas, kortavimas, besaikė spekuliacija... — yra tai vis to nedarbo palydovai. O dar svarbiau — atrofija visų tų sugebėjimų, kurie priklausė žmogaus profesijai. Paviršutiniškiau į gyvenimą ir į profesiją žiūrintieji to neįjačia. Dideliu tragizmu mato savyje blėstant talento kibirkštis. Blėsta, nes kiekvienas talentas reikalingas progų pasireikšti. Ypač tai pergyvena dvasinio darbo žmonės. Vienas neeilinis aktorius sopama širdimi skundėsi: jaučiu, kad aš nebe tas. Dar metai be darbo, ir aš nebetiksiu scenai...

Taigi gyvenimo aplinka (dvasinis vertybių surelatyvėjimas, materialinių sąlygų nenormalumas) žmogų veikia destruktoriai, asmenybę niveliuoja: stabdo dvasios ir profesijos pažangą, sėja beprincipiškumą, aboujumą dvasinėm vertybėm; stiprina ir ugdo žmogų, kovojantį dėl elementarios biologinės egzistencijos.

Vyksta žmogaus nuasmenėjimas, kurio taip siekė totalistinių režimų ideologai. Rašytojų mėgstamais vaizdais kalbant: ereliams ir gulbėms kerpa sparnus ir leidžia į gaidžių ir vištų kaimenę, kurie kapstosi ir kapojasi dėl grūdo, o dar dažniau dėl sublizgusios šukės... Tai įprastinis visais laikais politinių emigrantų ir karo tremtinių likimas. Į tokį likimą juo labiau stumia emigrantą ar tremtinį šiu laikų sąlygos.

Su baimė klausiam: ar ir lietuvi?

III.

Galim pasiguosti: lietuvis nėra taip sąlygom pasidavęs, kaip daugelis kitų DP, kuriems paniekos rodoma ir kurių vardai čia netektų minėti jau vien iš tremtinio solidarumo. Okupacinė administracija aiškiai išskiria lietuvius tremtinius iš kitų mums pageidaujama teigiamą prasme. Pastebi lietuvių pa-

teikiamą moralinį lygį, kuris įgalino savo laiku anksčiau ir sargybas nuo stovyklų nuimti. Pastebi iniciatyvas, veržlumo, ypač dvasiniam kultūriniam interesam. Būdingas buvo vieno laikraščio pastebėjimas: kiti prašė maistą pagerinti, o lietuvių knygų ir laikraščių... Ir teisingai. Stovyklos nevienoj vietoj sutvarkomos, estetiška, net su lietuviška ornamentika. Veikia eilė liaudies ansamblių, kurie šauniai garsina lietuvių vardą ir kelia tremtinių patriotizmą. Visos stovyklos informuojasi sieniniais laikraščiais, kuriuose parodoma žurnalistinio apskrumo ir iliustracinio sugebėjimo; kiek yra viešų laikraščių, visi įmanomai, o kai kurie net puikiai leidžiami. Organizuojamos dailės parodos. Leidžiamos, nors minimaliu mastu, knygos. O kokis laimėjimas, jei mūsų studentų didžioji dalis gali mokslą tęsti, dabar to dar niekas neįvertins. Lenkų DP laikraštis, konstatavęs lietuvių kultūrinį gyvenimą, ypač mokyklą, su nustebimu paklausė: juk mūsų DP daugiau, o kur mūsų mokyklos? Taip, lietuvių pasirodė pranašesni ir viešąja morale ir organizaciniais sugebėjimais ir kultūrinio pasireiškimo.

Pro tuos išorinius tremtinių gyvenimo pasireiškimus matyti, kad tremtinių visuomenė pajuto stipriau naują bendrą tikslą: palaikyti lietuvių tautos čionai pakliuvusios dalies gyvybę ir ją reikšti visomis priemonėmis, ryškinti jos dvasią, jos veidą,

W. G. Worthy (sėdi po kairei), kalėjimo viršininkas, apklašinėjamas ryšyje su nušovimu šešių kalinių.

visais galimais būdais. Pajuto stipriau organizacinį ryšį, gavo stipresnį kultūrinį veržlumą; parodė bendresnį brojų visuomeniniame mentalitete.

Visuomeninė galvosena višiem tas pats klausimas rūpi — ar grįšim namo ir kada. Politinė vidaus diferenciacija, politinis susigrupavimas ar persigrupavimas čia ištremime visuškai mažiau rūpi. Tai rasim, kai grįšim namo — ne vienas paaškins. Daugumai sunku susigyventi su mintimi, kad vy-

riausiasis politinis organas politines grupes skaito jau abiejų rankų pirštų pritrūkdamas. Pasiduodant šitokiam daugelio nusistatymui, šiandien jau ir pačiose politinėse grupėse reikiamsi pastangų politinių grupių skaičių mažinti. Kaip tai padaryti, neprieitas atsakymas. Tačiau tas klausimas yra politinio galvojimo procese.

Gyvas visuomenėje ne tik nusiteikimas eiti prie politinių grupių apjungimo, bet aiškus ir yra pasisakymas už politinių

grupių taiką, už atsisakymą nuo kovos dėl neesminių dalykų, kada reikia kovoti dėl pagrindinio valstybinės egzistencijos klausimo.

Organizacinių formų beišeikant tremtinių gyvenimui sustota prie savivaldybės principų, kurie rodo visuotinį pritarimą ir dabar vykdomi gyvenime vietoje privačios organizacijos (Liet. S-gos) formų. Gal tai nebus didelis dalykas paktikoje, bet turėjo būti nemažas kelias protuose, iki ši išvada buvo prieita. Tai ženklas, kad čia protai nebuvo suniveluoti ir sustabdyti nuo pažangos ieškojimo.

Profesinėje srityje vis labiau iš bendrojo lavinimosi pereinama į profesinį, iš bendrojo pobūdžio organizacijų natūraliai pereinama į profesinį susiorganizavimą. Dar vienas žingsnis — ir bus profesijų rūmai...

Džiaugdamiesi kultūrinio veržlumu, minties gyvumu visuomeninė — politinėje srityje, organizacine pažanga, nesiekime betgi "į puikybę" prieš savo nelaimės bičiulius — kitus DP. Neturime užmiršti, kad mes esame laimingesnė padėty nei lenkai, gudai. Mes čia su savo inteligentinėm pajėgom. O lenkų, gudų inteligentinės pajėgos vienu buvo apskritai mažos, kitų nuo DP atskirtos ir KZ sunaikintos. Mums tokiu būdu pasisekė sudaryti kompaktinę bendruomenę atsiradus palankesnėm sąlygom su aliantų atėjimu. Tai viena priežastis.

(Bus daugiau)

Išvystymui Geresnio Telefonų Patarnavimo

Naujus telefonų mokesčius... rodančius pirmą bendrą pakėlimą nuo 1921 m. ... užgyrė Illinois Prekybos Komisija savo laikinu įsakymu iš birželio 24 d. Šie nauji mokesčiai buvo opiai reikalingi Kompanijos vis kilantiems nuo 1940 m. algų kaštams ir kitoms operavimo išlaidoms atsverti. Jie yra būtini tęsti gerą jums patarnavimą.

Štai ką mes darėme... ir ką darysime... tikslu parūpinti geresnį patarnavimą visiems, kurie nori jo.

Nauji Trobesiai. Kabelis, Laidai, Switchboards—Pernai mes pastatėme daugiau nei keturių dešimčių milijonų dolerių vertės naujų trobesių, įmonių ir įrengimų.

Šįmet Illinois Bell išleis daugiau negu devyniasdešimt dolerių papildomai statybai, tarp kitko 11-kai mažginių stočių, 37 priedams prie esamų pastatų ir kone 470,000 mylių laidų ir kabelių... tikslu suteikti tokius patarnavimus, kokių norite ir kokių jums reikia.

Įrengdami 173 Naujus Telefonus Kas Valandą.—Pernai mes įrengėm 352,000 telefonų ir padarėm visų laikų rekordą. Bet vos spėjom šiuos įrengti, vis nauji užsakymai ejo.

Šįmet mes įrengiam telefonų daugiau kaip po 1000 kiekvieną darbo dieną, ir dabartiniai apskaičiavimai rodo panaikinimą laukiančiųjų sąrašo 1948 m. Kiekvienas mūsų įrengiamas telefonas didina jums jūsų telefono patarnavimo vertę.

Kiti Pagerinimai—Praėjusieji metai matė daug pagrindinių pagerinimų, kaip pav. geresnį girdėjimą ypač tolimam susisiekimui; 50% sumažinimą operuotojų klaidų ir žemesnį tolimos distancijos mokesčių.

Atkeliauja greitesnis, tikslesnis ir vienodesnis dial patarnavimas Chicagai ir kitiems miesteliams ir miestams aptarnaujamiems Illinois Bell. Greitas dial pašaukimas iš užmiesčio matyt nebetolios ateity ir kilnojamas telefonų patarnavimas automobiliams ir laivams jau yra įsteigtas ir auga. Patarnavimas lėktuvams ir traukiniams yra sekančios dalykas.

Mūsų tikslas yra patarnauti jums dar geriau

Suteikti jums geriausią galimą patarnavimą... parūpinti patarnavimą nebrangia kaina visiems, kurie jo nori... tai yra didysis mūsų tikslas. Atatinkamas telefono mokesčiai padės mums pasiekti tą tikslą. Ilgainiui tai reikės daugiau ir geresnį patarnavimą už jūsų pinigus.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

14 šimtų 14

Įvairių juokų ir dainų knyga. Jeigu dar neskaitytė, tai reikia laukite. Kaina \$1.50.

Kita maža dainų knygelė kaina 50 centų.

Reikalaudami kreipkitės: **JOZAS RATKUS** 901 So. West 27th Ave. MIAMI 35, FLA.

CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniskomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. **DARBAS** garantuotas.
414 W. 63rd ST. Tel. ENG. 5883-40

EXTRA! EXTRA! Permainytas vardas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST. Kanter Phone YARDS 6054

Persikėlė Naujon Vieton (Šalia Liet. Auditorijos)

Happy Hour Tavern STELLA SHURNAS

Savininkė
3139 So. Halsted St. Tel. VICTory 7523

GEHL STOKERS and Oil Burners
EVEN HEALTHFUL HEAT AT LOWER COST
GEHL STOKER SALES
7308 HALSTED ST. TRI. 4191 (NIGHT PHONE STE. 4182)

AMŽINAI ATMINCIAI DUOKIT FOTOGRAFIJĄ

Petrik-Walters STUDIO
MOSŲ SPECIALYBĖ—VEDYBŲ IR KODIKIŲ PAVEIKSLAI
Specialiai nupigintos kainos DEKOJAMA UZ JUSŲ SAUNIA PARAMA

2640 W. 63rd Street
Dėl susitarimo šaukite **REPublic 1157**

JOS. F. BUDRIK INC. Didelė Krautuvė RAKANDAL, RADIO IR JEWELRY

Visi departamentai patalpinti viename baitame name
1947 metų Radios nuo \$20.00 iki \$450.00
TELEVISION setai po \$275.00 ir aukščiau.

Elektrikiniai dulkių valytuvai Elektrikiniai šaldytuvai, skalbiamos mašinos, elektriniai pečiai, aliejiniai pečiai, gaminiai pečiai, rašomos mašinės.

Krautuvė atdara kožną dieną ir vakarais: Pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį iki 9 val. vak. Budriko leidžiamos Radio valandos kas sekmadienį iš WCFL, 1000 kil. radio stoties 9:30 val. vak., o ketvirtadienio vakare iš WHFC, 1450 kil. 7 val. vakaro.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CALUMET 7237

Gas on Stomach
Relieved in 5 minutes or double your money back
When excess stomach acid causes painful, suffocating gas, sour stomach and heartburn, doctors usually prescribe the fastest-acting medicines known for symptomatic relief—medicines like those in Bell's Gas Tablets. No laxative. Bell's Gas brings comfort in a lift or double your money back on return of bottle to us, 25c at all drugists.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telephone CANal 8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
\$6.00 per year in Canada	
\$6.00 per year outside of Chicago	
\$8.00 per year in Chicago	
4c per copy	
Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui75
Chicagoje per išsintintėjus:	
Viena kopija	4c
Savaitėi	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui75
Užsienio:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui75

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telefonas Canal 8500

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

60 Milijonų Darbininkų

Kai pasibaigė karas, daugelis žmonių laukė masinio nedarbo Jungtinėse Valstybėse ir skaudesnės depresijos, negu ta, kuri šią šalį ištiko po 1929 metų kracho biržoje. Atrodė, kad tai neišvengiamai. Užsidarys milžiniškos karo pabūklų dirbtuvės, sugrįš namo 10 milijonų kariškių — kur jie gaus darbo? Buvo manoma, kad 20 ar 30 milijonų žmonių gali atsidurti "bedarbių armijoje."

Šitai grėsinčiai katastrofai užbėgti už akių, kai kurie socialinių reformų šalininkai reikalavo, kad JAV valdžia tuojau imtų ruošti milžinišką darbų planą, finansuojamą federalinio išdo lėšomis. Henry A. Wallace ir kiti "paprastojo žmogaus" gynėjai sakė, kad privatus biznis ir valdžia turėdama kartu parūpinti 60,000,000 uždarbių; kiek iš šito skaičiaus darbų negalės būti surasta pramonėje, žemės ūkyje ir prekyboje, tiek bedarbių turės paimti ant savo pečių Dėdė Samas.

Bet pasirodo, kad Dėdei Samui šitos naštos kelti nereikia. Cenzo Biuras Washingtono šiomis dienomis paskelbė, kad šių metų birželio mėn. Jungtinėse Valstybėse dirbo "už algą arba dėl pelno" 60,055,000 asmenų — daugiau, kaip šešiasdešimt milijonų. Tai didžiausias dirbančiųjų skaičius šio krašto istorijoje.

Pridėjus prie tų, civiliniuose darbuose užimtų žmonių, 1,318,000 tarnaujančių ginkluotose jėgose, bus viso 61,453,000 asmenų, dirbančių už atlyginimą.

Tačiau vistiek Amerikoje neišnyksta nedarbas. Bedarbių skaičius perėitą mėnesį padidėjo 600,000 ir pasiekė 2,555,000. Jeigu kas norėtų parodyti, kad kapitalizmo sistema šioje šalyje jau baigia "pripilti liepto galą," tai galėtų šaukti apie "milijonus bedarbių" — ir kai kas patiktų, kad dalykai čia ištikrųjų eina velniop (Rusijos žmonėms bolsėvikai taip ir skelbia). Bet tokia milžiniškame ūkyje, kaip Jungtinių Valstybių, tam tikras nušimtis žmonių visuomet būna be uždarbio.

Amerikos gamyba šiemet, tur būt, pasieks neregėtą istorijoje dydį.

Rytinės Europos Valstiečių Internacionalas

Bulgarijos ūkininkų partijos vadai Dr. Georgi M. Dimitrov, buv. Vengrijos premjeras Ferenc Nagy ir kiti rytinės Europos valstiečių judėjimo vadai išleido pareiškimą, kad ūkininkų partijos centralinėje ir piet-rytinėje Europoje privalo sudaryti Tarptautinę Ūkininkų Sąjungą ir kovoti bendromis jėgomis dėl savo šalių išvadavimo iš sovietų jungo. Galutinis šio sąjūdžio tikslas bus sąsiuštis atgauti demokratines įstaigas ir eiti prie Jungtinių Europos Valstybių įkūrimo.

Dr. Dimitrov gavo pranešimą, pritariantį šitiems tikslams, iš vieno lenkų valstiečių vado, ir iš Rumunijos Tautinės Ūkininkų partijos centro komiteto nario, Grigore Nicolescu-Buzesti, kuris dabar gyvena Zenevoje, Šveicarijoje.

Reikia čia pastebėti, kad Dr. Georgi M. Dimitrov neturi nieko bendro su Bulgarijos komunistų "fiureriu" ir buv. Komintern generaliniu sekretorium Georgijum Dimitrovu. Dr. Dimitrov yra iš profesijos gydytojas. Jisai buvo Bulgarijos Valstiečių Partijos generalinis sekretorius. Kai Rusijos "raudonoji" armija, karui besibaigiant, užėmė Bulgariją, komunistai norėjo Dr. Dimitrovo nužudyti, bet jį išgelbėjo Jungtinių Valstybių ministeris Maynard Barnes. Pats Dimitrovas papasakojo savaitraštyje "The New Leader" (1947 m. liepos 7 d.), kaip jam pavyko pasprukti iš Maskvos gesterių nagų. Jo žmoną, kurią komunistai buvo suėmę ir kankino kalėjime per 17 dienų, išgelbėjo Winston Churchill (buvęs tada Britanijos premjeras), parašydamas aštrų laišką Bulgarijos valdžiai apie banditus, kurių vartoja ginkluotą jėgą prieš moteris. Bet Dimitrovo sekretorę, 23 metų amžiaus merginą, Mara Ratčevą, komunistai nukankino iki mirties.

Kada Bulgarijos caras Borisas ėmė draugauti su Vokietijos naciais, Dr. Dimitrovas įspėjo jį netempti Bulgarijos ir karą. Už tai Borisas liepė jį suimti, bet jam pasisekė pabėgti į Jugoslaviją, o iš tenai į Egiptą. Karo metu Dimitrovas iš Egipto, paskui iš Palestinos sakydavo kalbas per radio, ragindamas Balkanų tautas nepasiduoti Hitleriui.

Taigi šitas energingas ir gilių demokratinį ištikimumą žmogus dabar pasiėmė iniciatyvą suorganizuoti

APŽVALGA

MIRĖ GEN. ŽELIGOVSKIS

Britų žinių agentūra "Reuters" praneša, kad Londone mirė generolas Lucjan Želigowski, kuris 1920 m. spalio 9 d. įsivertė į Lietuvos sostinę Vilnių, su laukiamais lenkų-lietuvių paliaubų sutartį, pasirašytą dviem dienom prieš tai Suvalkuose. Lenkų valdžia skelbė tada, kad Želigovskis esąs "maistininkas," kuris veikia "sauvališkaiki," norėdamas išvaduoti savo gimtąjį kraštą, "Vidurinės Lietuvos" žemę, iš "pro-vokiškų lietuvių priespaudos."

Bet vėliau prašalęs Pilsudskis viešai prispažino davęs slapta įsakymą Želigovskiui pagrobti Vilnių, kurį jisai laikė "savo miestu." Pilsudskis taip pat buvo kilęs iš Vilniaus krašto. Pagrobė Vilnių, lenkai jį aneksavo (prijungė prie Lenkijos), ir alijantų Ambasadarų Taryba, šita smurto akta ratifikavo (patvirtino). Dėl to Lietuva nesitaikė su Lenkija, ir iki 1938 m. tarp jų buvo "karo statusas," kurį atšaukė Antanas Smetona, pabūgęs lenkų ultimatumo. (Prieš tą ultimatumą, beje, protestavo ir lietuviški komunistai ir dėjo aukas į Smetonos "Lietuvos Gynimo" Fondą. Rokus Mizara paaukėjo čielą dolerių.)

Želigovskis buvo Pilsudskio rėmėjas, bet po 1926 m. gegužės mėn. perversmo juodu išsiskyrė. Per paskutinius kelis metus Želigovskis gyveno Londone ir pakrypo į bolševizmą. Jisai agitavo už glaudžius slavų valstybių santykius ir ragino lenkus kooperuoti su Sovietų Sąjunga. Mirė, sulaukęs 82 metų amžiaus.

Želigovskijada buvo italų poeto Gabriele D'Annunzio avantiūros pamėgdžijimas. Pastarasis, pasipriešindamas didžiųjų valstybių sprendimui, pagrobė ginkluotą jėgą Fiume uostą, kurį buvo gavusi Jugoslavija. Šita pagrobimą vėliau didžiulis valstybės patvirtino. Todėl paskui Pilsudskis ir Želigovskis nebijojo padaryti tą patį su Lietuvos Vilniū.

Viena nenubausta piktadarybė gimdo kitas.

SOVIETŲ POLITIKA BERLYNE

Berlyno miesto taryba išrinko didelę balsų daugumą miesto burmistru socialdemokratą. Dr. Ernst Reuter, bet jo patvirtinimui priešinosi sovietų atstovas Kommandantūroje, gen Kotikov. Kadangi Kommandantūroje, kuri yra sudaryta iš keturių okupacinių armijų atstovų, kiekvienas nutarimas ligi šiol buvo priimamas vienbalsiai, tai Dr. Reuter liko nepatvirtintas. Burmistro pareigas laikinai eina Dr. Luise Schroeder, kuri irgi yra socialdemokratė.

Visa, ką daro Rusijos bolsėvikai, akiai remia raudonosios papūgų kitose šalyse. Štai, pav. bimbininkų organas Brooklyne bando net apkaltinti anglus ir amerikiečius dėl Reuterio išrinkimo Berlyno burmistru. (Rašo:

"Su anglų ir amerikiečių pagalba (!) Berlyno socialdemokratai išrinko miesto majoru renegatą Dr. Reuter. Aišku, kad Tarybų Sąjunga negali tokio majoro užgirti. Visiems aišku, kad šio renegato įkšimas į miesto majorus yra provokatoriškas erzinimas socialistinės valstybės."

tarptautinį valstiečių judėjimą kovai prieš bolsėvikišką despotizmą rytinėje ir centralinėje Europoje. Atrodo, kad jam pavyks suvienyti Bulgarijos, Jugoslavijos, Rumunijos, Vengrijos ir Lenkijos demokratines ūkininkų partijas; neatsisakys prisidėti, žinoma, ir Baltijos tautų valstiečiai. Tai bus jėga, su kuria Maskvos banditams bus nelengva apsidirbti, — juo labiau, kad pačioje Sovietų Sąjungoje (ypač Ukrainoje) diena iš dienos auga žmonių neapykanta prieš Stalino diktatūrą.

Melas, žinoma, yra sakyti, kad Reuter buvo išrinktas "su anglų ir amerikiečių pagalba." Miesto burmistru Berlyne, kaip ir kituose Vokietijos miestuose, renka miesto taryba (City Council). Kadangi socialdemokratų yra stipriausia partija Berlyno miesto taryboje, tai visos partijos (išimant maskvinę "socialistinę vienybę partiją") sutiko remti socialdemokratų pasiūlytą kandidatą, ir jisai buvo vienbalsiai jį išrinktas.

Kai dėl jo tariamos "renegatystės," tai čia yra tuščia pasaka. Dr. Reuter yra senas socialdemokratas. Jau Weimaro respublikos laikais jisai buvo socialdemokratų atstovas Berlyno miesto taryboje, paskui jisai buvo išrinktas vyriausiuoju Magdeburgo burmistru. 1933 m. jisai buvo socialdemokratų atstovas reichstage. Panaikinę demokratinį parlamentą Vokietijoje, naciai suėmė Dr. Reuterį ir uždarė koncentracijos stovykloje. Paleistas iš stovyklos, jisai išvažiavo Turkijon ir tenai gavo profesoriaus vietą universitete. Dr. Reuter yra komunalinės teisės žinovas. Karui pasibaigus, jisai sugrįžo į Berlyną.

Sako, kad vienu laiku jisai buvo susidėjęs su komunistais (ar įstojo į jų partiją, nežinia). Mat, karui baigiantis, daugelis vokiečių manė, kad Rusijos bolsėvikai padės jiems atgauti laisvę. Bet kada rusai, atėję į Vokietiją ėmė žmones plėšti, žudyti ir gėdinti moteris, tai tos svajonės išsisklaidė. Dr. Reuter vėl įstojo į socialdemokratų partiją.

Jeigu toks dalykas reiškia "erzinimą socialistinės valstybės," tai reikia pasakyti, kad tos valstybės (Sovietų Sąjungos) priešakyje stovi isterikai, o ne rimti vyrai. Apie Hitlerį pasakoja, kad, jeigu kas jam nepatikdavo, tai jisai šaukdavo, kaip pakvaišęs, trunkydavo kumščia stalą ir spardydavo grindis; net skylė buvusi pramušta kilime ties jo stalu kabinete (kai kurie mano, kad tą skylę Hitleris išgraužęs dantiomis ar pradrėkęs nagais, besiraikičdamas iš pikto asloje). Iš "Laisvės" aiškinimo atrodytų, kad Kremluje dedasi kas nors panašaus, kada Stalinas išgirsta, kad tas arba kitas asmuo, kurį jisai laikė savo "draugu," veikia išvien su socialdemokratais.

Jeigu kalbėti apie renegatus, tai visi be išimties senesnio amžiaus komunistai yra renegatai. Kiekvienas jų pirmiau buvo arba socialdemokratų partijos narys, arba liberalas, arba fatalikas arba nacionalistas (o paskutiniu laiku į komunistų partijas Europoje tūkstančiai stoji buvusieji naciai ir fašistai). Tačiau nuomonų arba partinės nepriklausomybės keitimas tai ne valdžios reikalas. Kad valstybių atstovai suvažiuoja svarstyti kokį tarptautinį klausimą, jie nesiteirauja apie delegacijų narių biografijas; kas turi savo valdžios įgaliojimą, tam yra suteikiamas balsas.

Tad kokią teisę turi Rusijos valdžia kabinėtis prie Dr. Reuterio, kurį miesto taryba daugiau kaip keturias penktadaliais balsų (89 prieš 17) išrinko Berlyno burmistru? Tai diktatoriškas sauvaliavimas ir įžeidimas žmonėms. Šituo keliu Maskva neigis draugų Vokietijoje.

"NAUJIENAS" skaito visų srovinių žmonės: darbininkai, biznieri, profesionalai, advasnikai, mokslininkai ir valstybininkai.

STALINAS SUMOKĖJO HITLERIUI "30 GRAŠIŲ" UŽ LIETUVOS IŠDAVIMĄ

NEW YORK (LAIC) — Amerikiečių spauda nepastebėjo tūlių papildomų davinų apie Stalino dalybas su Hitleriu: švedų spauda paskelbė tam tikrus dokumentus, kuriuos apibūdino "H. B." tremtinių laikrašty "Tėviškės Garsas" (Schweinfurt, Nr. 76, š.m. birželio 12 d.).

Autorius rašo:
" (1940 m. birželio 15 dieną) sovietų kariuomenė sustojo rytinėje Nemuno pusėje ir nė viename taške Nemuno neperžengė. Pirmąsias tris dienas po Lietuvos okupacijos Suvalkija nebuvo mačiusi nė vieno rusų kariuomenės ar avioarbių, o ne žmogus Nusi-statyta ir nutarta, kad atvykusiems kitių tautų darbininkams turi būti mokamas toks pat atlyginimas, kaip ir vietos darbininkams, kad jie turi naudotis lygiomis teisėmis su vietos darbininkais visais tais įstatymais, kurie apsaugo darbą, darbininko sveikatą ir kita.

Tuo būdu anglų darbininkų profesinės sąjungos aprimo ir jau nepriestaraus, kad atvyktū iš kitur darbininkai.
Anglų vyriausybė tuo būdu pasirinko labiau išprusintų tautinių grupių žmones, būtent, lietuvių, estų, latvių tremtinius ir nutarė juos veik visus pirmoje eilėje parsivežti sau. Čia anglų tautos sveikas egoizmas visiškai sutapo su tremtinių likimu ir jų dalinai norais.

Juk anglai ir savo valstybinę je politikoje visame vadovaujasi tik savo tautiniais reikalais, bet dėka anglų tautos geopolitinės ir ūkiškos padėties, tie jų reikalai daugeliu atvejų sutampa su kitų mažesnių tautų ar valstybių tautiniais siekimais. Kitaip tarus, vienu ir kitu siekimai galutiniuose tiksluose sudaro bendrus taškus.

Stai ir dabar, anglai aiškiai ir ne dviprasmiai pasisako, kad jie nenori savo metropolijoje sudaryti ateičiai bet kokių nors mažumų klausimus, jie pageidauja, kad ilgai niekas net mązdomas, dabar į Angliją atvykusios asimiliuotūsi, tai yra prarastūsi visą tautinį veidą. Bet šį klausimą anglai brutalioje formoje visai nelinkę statyti, jie net žada tų tautų tautinius reikalus paboti ir tuo pačiu sutinka, kad tos tautos čia turėtų savo svietimo įstaigas, savo spaudą ir kita. Kadangi dėka pasaulinės politinės situacijos tremtiniai, bent šiuo metu, nėra kur kitur pasidėti, tai tie tremtiniai pakeltū noru važiuoja į Angliją. Važiuoja, nes turi vilgt, kad atėityje taip susiklostys visi reikalai, kad jie vėl turės galimybės sugrįžti į savo tėvynes.

Kas bus atėityje, tai dabar būtų sunku pranašauti, bet kas yra šiuo metu, tai visiems yra žinoma — tremtiniai visi nori laikinai bet kur žmoniskai įsikurti ir tapti tuo, kuo seniau buvo, tai yra dirbti pagal savo profesijas. Rytų didžioji valstybė šiemis tremtiniais kalėjimuisi ištrėmimą Sibire siūlo, anglai g pasiryžę jiems suteikti žmoniskas pragyvenimo sąlygas. Žuvis vieško kur giliau, žmogus kur geriau ir štai tuo gyvenimiskū dėsnium vaduodamiesi tremtiniai pasirenka kelią toliau į vakarus, nes jie nori tapti naudingu ir kūrybiniais žmonėmis, o ne likti tik kitų pastumdėlais, ar vergais. Čia ir glūdi tasai skirtumas tarp vakarų ir rytų, kuris kiekviename žingsnyje taip ryškiai pastebiamas, tiek politiniame, tiek valstybiniame gyvenime. Rytų didžioji valstybė jėga, brutaliai įsijungusi svietimas sau teritorijas visa daro, kad tuoj išnyktū vietos žmonių tautinis veidas, jų papročiai, savarankus gyvenimas ir jėga vis primeta savo gyvenimą, o štai vakarai čia tremtyje atsidūrusius žmones imasi žmoniškai globoti ir deda pastangas juos įkurdinti ir leisti jiems kūrybiškai veikti.

Todėl, vakaruose auga pramonė ne vergų kuriamą, bet laisvų žmonių skatinama, žydi

"NAUJIENAS" skaito geri lietuviai.

MANO GYVENIMO PASTABOS

(Dienoraščio formoje Vistaspats vaizduoja išvengtų lietuvių gyvenimą ir rūpesčius)

Tiesa, anglų darbininkų profesinės sąjungos išeinant vien tik iš savo egoistinių sumetimų, nieku būdu nenorėjo svietimsalių darbininkų įsileisti. Vietos darbininkai bijojosi, kad atėityje, vargo spiriami sutiks pigesne kaina dirbti ir tuo pačiu numuš iki šiol buvusį anglo darbininko pragyvenimo lygį. Ši kova ėjo iki šių metų, bet pagaliau rasta išeitis. Ir čia pasireiškė tikrai sveikas anglų darbininko tautinis egoizmas. Nusi-statyta ir nutarta, kad atvykusiems kitių tautų darbininkams turi būti mokamas toks pat atlyginimas, kaip ir vietos darbininkams, kad jie turi naudotis lygiomis teisėmis su vietos darbininkais visais tais įstatymais, kurie apsaugo darbą, darbininko sveikatą ir kita.

Tuo būdu anglų darbininkų profesinės sąjungos aprimo ir jau nepriestaraus, kad atvyktū iš kitur darbininkai.

Anglų vyriausybė tuo būdu pasirinko labiau išprusintų tautinių grupių žmones, būtent, lietuvių, estų, latvių tremtinius ir nutarė juos veik visus pirmoje eilėje parsivežti sau. Čia anglų tautos sveikas egoizmas visiškai sutapo su tremtinių likimu ir jų dalinai norais.

Juk anglai ir savo valstybinę je politikoje visame vadovaujasi tik savo tautiniais reikalais, bet dėka anglų tautos geopolitinės ir ūkiškos padėties, tie jų reikalai daugeliu atvejų sutampa su kitų mažesnių tautų ar valstybių tautiniais siekimais. Kitaip tarus, vienu ir kitu siekimai galutiniuose tiksluose sudaro bendrus taškus.

Stai ir dabar, anglai aiškiai ir ne dviprasmiai pasisako, kad jie nenori savo metropolijoje sudaryti ateičiai bet kokių nors mažumų klausimus, jie pageidauja, kad ilgai niekas net mązdomas, dabar į Angliją atvykusios asimiliuotūsi, tai yra prarastūsi visą tautinį veidą. Bet šį klausimą anglai brutalioje formoje visai nelinkę statyti, jie net žada tų tautų tautinius reikalus paboti ir tuo pačiu sutinka, kad tos tautos čia turėtų savo svietimo įstaigas, savo spaudą ir kita. Kadangi dėka pasaulinės politinės situacijos tremtiniai, bent šiuo metu, nėra kur kitur pasidėti, tai tie tremtiniai pakeltū noru važiuoja į Angliją. Važiuoja, nes turi vilgt, kad atėityje taip susiklostys visi reikalai, kad jie vėl turės galimybės sugrįžti į savo tėvynes.

Kas bus atėityje, tai dabar būtų sunku pranašauti, bet kas yra šiuo metu, tai visiems yra žinoma — tremtiniai visi nori laikinai bet kur žmoniskai įsikurti ir tapti tuo, kuo seniau buvo, tai yra dirbti pagal savo profesijas. Rytų didžioji valstybė šiemis tremtiniais kalėjimuisi ištrėmimą Sibire siūlo, anglai g pasiryžę jiems suteikti žmoniskas pragyvenimo sąlygas. Žuvis vieško kur giliau, žmogus kur geriau ir štai tuo gyvenimiskū dėsnium vaduodamiesi tremtiniai pasirenka kelią toliau į vakarus, nes jie nori tapti naudingu ir kūrybiniais žmonėmis, o ne likti tik kitų pastumdėlais, ar vergais. Čia ir glūdi tasai skirtumas tarp vakarų ir rytų, kuris kiekviename žingsnyje taip ryškiai pastebiamas, tiek politiniame, tiek valstybiniame gyvenime. Rytų didžioji valstybė jėga, brutaliai įsijungusi svietimas sau teritorijas visa daro, kad tuoj išnyktū vietos žmonių tautinis veidas, jų papročiai, savarankus gyvenimas ir jėga vis primeta savo gyvenimą, o štai vakarai čia tremtyje atsidūrusius žmones imasi žmoniškai globoti ir deda pastangas juos įkurdinti ir leisti jiems kūrybiškai veikti.

Todėl, vakaruose auga pramonė ne vergų kuriamą, bet laisvų žmonių skatinama, žydi

kultūra visomis vaikiomis savo spalvomis, o tenai rytuose jei pramonė daro žingsnį pirmyn, tai tūkstančiai, šimtai tūkstančių žmonių turi atsidurti vergų padėtyje, o kultūra, mokslas, svietimas varu kreipiamas tik viena politine krypimi.

Rytai pasišovę pirmoje eilėje statyti principą žmogus turi jam tarnauti, o vakaruose žmogui taikomi principai — laisvė žmogaus gyvenimui, o ne žmogus tariamai laisvei.

Rašiusiam šias eilutes teko pirmos okupacijos metu būti Maskvoje ir dalinai viename ūkiškais ir finansiniais reikalais pastarime. Tame pastarime dalyvavo aukšti SSSR ūkiškojo gyvenimo pareigūnai ir atsakinėjai komunistų partijos atstovai. Vienas tų atstovų į padarytą pastabą, kad Lietuvoje darbininkų gerbūvis buvo geresnis, piktai į tai šiuo sakiniu replikavo:

— Didelis čia daiktas, kad jūs turėtote sviesto, taukų ir valgete socialį mėsą, už tai mes turime sovhozus, kolhozus, mes turime sovietinį režimą... darbininkų sąjunginę respubliką...

Ką ji jam buvo galima į tai atsakyti? Žmonės pastatė formą pirmoje eilėje ir visai neboja ir neboja į tos formos turinį. Jiems žymiai svarbiau kolhozas už kolhoze gyvenančio gerbūvį. Forma nulemia turinį, o ne antraip.

Ir dabar dėl tos formos jie vergia ištisas tautas, jas fiziniai spaudžia, kad tik forma būtų išlaikyta.

Štai tik dėl tos formos brukimo dėka šimtai tūkstančių žmonių yra atsidūrę už tos valstybės ribų ir jie mesibodi grįžti atgal, bet sutinka važiuoti laikinai tenai, kur jiems sudaromos žmoniškos, pragyvenimo sąlygos, kur žmogus pasilieka žmogumi, kur yra išnykusio baimės dėl rytojaus dienos, kur laisva valia jisai gali vienai, ar kitaip politiskai apsispręsti ir tautiskai išsilaikyti. Britų imperijos demokratija atidaro tremtiniais savo vartus ir plačiai užsimojusi juos priimti.

Netenka abejoti, kad USA demokratija neatsilikis ir taip pat supras mūsų tremtinių tikrą padėtį ir jiems taip pat ištis nuoširdžią pagalbos ranką. USA šiuo metu parodė didelio žmoniškumo. Jų darbo vaisiais daug kas džiaugiasi ir tuo didžiuliu žmoniškumu Europos tautos išgelbėjo nuo bado, kartu nuo visų kitų žiaurių galimų karo pasekų.

Tenka manyti, kad tuose savo užsimojimuose USA pusiaukelėje nepasilikis ir suras būdus taip pat jų zonoje esamus tremtinius tinkamai sutvarkyti, sutvarkyti taip, kad jie būtų visai patenkinti ir galėtų laikinai žmoniskai įsikurti. Šito laukia ir tikisi iš USA visi tremtiniai.

Spejame, apvilti neliksime. Britų imperija jau gražiai pradžią padarė. Kitiems ji taip pat sektina. Turime vilčių, kad dar šią vasarą ir USA zonoje šis klausimas bus teigiamai išspręstas.

(Bus daugiau)

Gael Sullivan mokės \$100 baudą

SOUTH KINGSTON, R. I., liep. 14 d. — Teisėjas šiandien paskyrė demokratų partijos komiteto direktoriui 100 dolerių baudą už pavojingą važiavimą. Sullivan priešai norėjo primesti jam girtavimą, bet teisme paaikšėjo, kad Sullivan niekad negeria, prasimanydamas apie važiavimą neblaiviamis stovyje neturi jokio pagrindo.

Liepos 4 dieną Sullivan palietė kitą automobilį, žmonių nesužeidė, bet pakenkė vežimui.

LIETUVISKOSIOS KNYGOS SUKAKTIS GRUODŽIO MĖNESI — NE SAUSIO

Rašo adv. KOSTAS R. JURGĖLA

Jau nuo pat šių metų pradžios, gana daug rašoma apie Lietuvos Knygų 400 metų sukaktį. Vokietijoje bibliografai susiginėjo su kalbininkais dėl tam tikrų faktų. Vienu klausimu, betgi, visi sutarė: esą, Mažvydo Katekizmas buvęs išleistas, kaip kad leidinio viršelyje pažymėta, "VIII d. Mėneses Sausia" 1547 m.

Betgi, istorijos tyrinėtojai rūpi tikslumas: ar Mažvydo "Sausis" reiškė tą patį mėnesį, kaip dabartinis mūsų "Sausis"?

Bibliografijos istorikams ir kalbininkams teks tarti galutiną žodį. Šiuo gi tarpu, šiam istorijos tyrinėtojų mėgėjui rūpi išskirti abejojimų ir pakisti mintį, kad Mažvydo Katekizmas buvo išleistas 1547 m. Gruodžio mėnesį ir, tuo būdu, sukaktį tektų švesti gruodžio 8 dieną.

Po ranka teturiu vos kelis šaltinius: (a) Jurgio Gerulio redaguotą Mažvydo raštų fotostatinę reprodukciją, išleistą Kaune 1922 m.; (b) Mielcke's papildytą Rūgio-Ruhig žodyną, Karaliaučiuje išleista 1800 metais; (c) Fr. Kuršaitis (Kurschat) vokiškai-lietuvišką žodyną, išleista Halleje 1883 m.; ir (d) M. Biržiškos paruoštą chrestomatiją, "Rinktiniai mūsų Senovės Raštai," išleista Kaune 1927 m., kame sudėta ištraukų iš įvairių senovės raštų bei žodynų, jų tarpe širvydo ir Rūgio (1629 ir 1747 metais išleisti) žodynų.

Paties Mažvydo veikaluose, be jau minėtos "VIII d. Mėneses Sausia," užtikami dar šie mėnesių pavadinimai: "3 diena mėnesis Kova... 1549" ir "XX diena... Balandza... 1549." Deja, atitinkamų mėnesių lotyniški arba vokiški vardai ten nėra suminėti.

Sugretinus visus daiktus, štai koksai vaizdas susidarė. (Patogumo — tikrumo sumetimais, mėnesių vardus rašau angliškai ir pavaizduoju lietuviškais vardais iš nurodytų šaltinių.)

JANUARY — Wassaris (Ruhig 1747 m.), Wassaris Mėnuo (Mielcke 1800 m.), Pusczius, Wasaris, Januorijus, Januorija (Kuršaitis 1883 m.), moderniška — Sausis.

FEBRUARY — Sausis (Ruhig 1747), Kowinnis Mėnuo (Mielcke 1800), Kowinis, Feberworija, Feberworjus (Kuršaitis), moderniška — Vasaris.

MARCH — Morcius (Sirvydas 1629), Warwelinnis (Ruhig 1747), Karwelinnis Mėnuo (Mielcke 1800), Karwelinnis, Balandinis (Kuršaitis), moderniška — Kovas.

APRIL — Sultekis (Mielcke 1800) vokiškai-lietuviško daly), Berzelis, Birzelis (tas pats lietuviškai-vokiškoje daly), Sultekis, Gegžinis, Aprilis (Kuršaitis), moderniška — Balandis.

MAY — Karwelis (1794 m.

Lietuvos Sukilėlių Atsišaukime), Gegužinnis Mėnuo ("pirmoji pusė" — Mielcke 1800), Gegužinis, Meijis (Kuršaitis), moderniška — Gegužės Mėnuo.

JUNE — Kirmėlių Mėnesis (Sirvydas 1629 m.), Kirmėlinė, Kirmėjų Diena (sv. Pauliaus Atsivertimo Diena — Mielcke 1800 m.), moderniška — Birželis.

JULY — Lėpinis (Ruhig 1747), Lėpinis Mėnuo (Mielcke 1800), Liepinis, Szienawimo, Julijaus mėn. (Kuršaitis), moderniška — Liepos Mėnuo.

AUGUST — Pūmonės Mėnesis (Sirvydas 1629), Deggėsis, Ruggpūtis (Mielcke 1800), Rukpiūtis, Augustas (Kuršaitis), moderniška — Rugpjūtis. Biržiškos Chrestomatijoje dar telpa Prickaus Viliaus "gromata," datuota "Berlyne devintoj dienoj rugpjūtis mėnesies, tikstante sekame šimtamte dvidešimtamte bei ketvirtamte mete," bet nepažymėta ar tas mėnuo atitinka "Augustui."

SEPTEMBER — Viržių Mėnesis (Sirvydas 1629), Ruddugys (Ruhig 1747), Rudduggys (Mielcke 1800), Rudugys, Rujaus Mėnesis, Septemberis (Kuršaitis), moderniška — Rugsejis.

OCTOBER — Lapkritis (Ruhig 1747), Lapkritys, Lapkritys (Mielcke 1800), Lapkritys, Aktoberis (Kuršaitis), moderniška — Spalių Mėnuo. (Tikrai, lapkričio vardas geriausiai tinka šiam mėnesiui.)

NOVEMBER — Lapkritis (Sirvydas 1629), Gruodinis Mėnuo (Mielcke 1800), Grodinis, Novemberis (Kuršaitis), moderniška — Lapkritis.

DECEMBER — Siekis (1578 m. Prūsų valdiškam patvarkyme), Sausis (Daniel Klein 1653 m.), Sausis (Mielcke 1800), Sausis, Sausinis, Decemberis (Kuršaitis), moderniška — Gruodis.

Iš patiektųjų pavyzdžių matoma, kad mėnesių vardai Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštystėje ir Prūsų Lietuvoje buvo skirtingi (nustatėme jau po "Ausros" laikų), bent kiek galima spręsti iš Biržiškos patiektų širvydo žodyno vardu. Bendrai imant, kalboje užsilikę ir nustovėję pavadinimai vienu mėnesiu "suvėlino."

Betgi viena galima teigti: prieš 1800 metus, "Sausis" niekur nereiškė "January." Pagal Rūgio 1747 m. žodyną, jei M. Biržiška tiksliai sugretino su dabartiniu pavadinimu, "Sausiu" buvo vadinamas dabartinis Vasaris. Bet Biržiška galėjo suklysti: juk gi Mielcke faktinai naujai išleido papildytą Rūgio žodyną, ir jis "Sausiu" vadino Gruodį, kaip visi kiti prūsiški šaltiniai.

Tikrai, tie patys žodžiai nevisuomet ir nevisur tą patį reiškią. Neseniai "Naujienų" puslapiuose virė ilga polemika dėl "jaunos," "klojimo," "kluono," "daržinės" ir t.t. Vokiški mokslininkai yra linkę mažinti lietuvių kalbos ryšį su pajūrio kuršių kalba, kurią jie pakrikštijo "senprūsiška," skdami 16 amžiaus vidurio klaidą. Pav., jie nurodo, kad žodį "savaitė" lietuviai moderniais laikais pasiskolino iš "prūsų" kalbos paminklų. Taip pat, "prūsiška" žodį "Klupstis" vokiečiai stato greta lietuviško "kelio"; kaiku rie lietuviai irgi nepažįsta žodžio "klupstis" — tuo tarpu kai aš, vilniečių dzūkų sūnus, tik "klupsci" nežinojau prieš įstodamas į lietuvišką gimnaziją ("Pulkim ant kelių" vaiddavau si kaip nusižeminusį kritimą ant kelio).

Kai kurie žodžiai išnyko iš gyvosios kalbos — pav., avynas, vetušas, pekus, augyvė, raitis, raities-raičiai (a.a. Būga "Mūsų Senovėje" gailėjosi negalės užgirti "raitijos," vieton kavalerijos, nors jau širvydas turėjo žodį "raitis" kavalerijai, ir galima infantariją vadinti "pestimi", ir t.t.

Kiti žodžiai laiko eigoje įgijo kitokios prasmės. Pav., imkime Mielcke's žodyną: Nuoma — "eine Wechselbank," t. y. skolimo bankas; Nuomas — "der Wucher, uebergebraeuchliche Interessen," t. y., paskola, peraukštos palūkanos; Nuomininkas — "ein Wucherer," t. y., pinigų skolintojas aukštomis palūkanomis; Tauta — reiškę "Oberland, Deutschland," t. y., Rytprūsų vakarinę "Aukštaitiją" arba Vokietiją; Tautininkas — "ein Oberlaender," t. y., reiškę vokiečių arba Prūsijos aukštaitį.

Yra ir daugiau duomenų, kad Mažvydo Katekizmas vargiai galėjo išeiti 1547 m. sausio mėnesį (dabartiniaja prasme).

Jurgis Gerullis cituoja Karaliaučiuje išsilaikiusius dokumentus: Prūsų eirkis Albrechtas 1546 m. birželio (Junii) 8 d. rašė Mažvydui laišką, kviesdamas jį atvykti į Karaliaučius — bene studijuoti naujajame universitete, nes, tikrai, 1546 m. rugpjūčio mėnesį (A Calendis Augusti anni MDXLVI) studentų sąrašuose užtiknamas Martinus Moswidius, 1548 m. balandžio 8 d. Mažvydas gavo bakalauro laipsnį iš Karaliaučiaus universiteto, kaip šeštas astuonių kandidatų tarpe. Anot Gerulio, "Taigi, po 3 semestrų mokslo pabaigė."

Lietuvių kalba anais laikais dar buvo "neliteratūrinė" kalba. Teko gyvos kalbos garsams pritaikinti raidės, rašybą. Reikėjo krikščioniškos dogmos terminams surasti atitinkamus lietuviškus pavadinimus, kurie, bent Didžiojoje Lietuvoje, turėjo būti jau nusistovėję. Spausdinimo technika buvo priniatyvė — reikėjo sudrožinti raides ir jas surinkti puslapiams, įvairaus dydžio raidės pritaikant eilėmis.

Gavęs 1546 m. birželio 8 rašytąjį kvietimą ir Karaliaučium atvykęs neveliau 1546 m. rugpjūčio mėnesio, — ar Mažvydas galėjo, po pasitarimų su eirkio nurodytoju Dr. Bretschneideriu, susitari su eirkio patikėtinu, parašyti veikalą "neliteratūrinė" kalba ir jį išleisti per keturis mėnesius, 1547 m. sau-

sio 8 dieną? Vargiai. Betgi, jei Mažvydo "sausis" reiškia "Gruodį," tai — 1547 m. gruodžio 8 d. veikalas galėjo išleisti: vienuolika mėnesių skrtumo, vienuolika mėnesių papildomo laiko leidiniui paruošti ir išleisti.

Esu tikras šių samprotavimų tvirtumu. Visvien, prašau mūsų bibliografijos ir žodyno augimo istorikus tarti galutiną žodį, kad istorinio tikslumo atžymėjime šią reikšmingą sukaktį.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis jei jūs galite to išvengti. Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jos pagalbėje daugeliui žmonių, **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbėti gijimui. Taipgi vartojamas nuo egzema, nudegimų ir kitų odos ligų. **Kaina \$1.50**, siųskite Money Order arba nuvykite į **BOROCYL CO. 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.**

VALSTYBĖS APDRAUSTOS
Visų šerų sąskaitos apdraustos iki \$5,000.00 Apyvarta Dividendų per Jungtinių Valstijų Valdžios Agentūrą **2 1/2%**
ZEMIAUSIA RATA—MORGICIAI—GREITAS PATARNAVIMAS
PUBLIC SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
1610 West 63rd Street Phone: Republic 6604

WINKLER FULLY AUTOMATIC STOKERS
Nežinote kokį namo jus šildote, Winkler automatinis... suteikia jums žema kaina ir automatinis šildymas. Tik šis stokeris turi žinomą Winkler PULNAI AUTOMATINIA TRANSMISIJA—EKSTRA JĖGA, kuri padidina gerą patarnavimą daktal operavimą, ilgesnį amžių. Pamatykite Winkler demonstrant piln plokimo.
GAUNAMI DABAR
DYKAI APSILDYMO APPIRETIJAS
Pilnas pasirinktas Hopper ir Self-feed toketų dėl namų, apartamentų, komercinių ir industrinių pastatų.
Dėl KATADŽIŲ WINKLER STOKERIAL—\$179 O. F. B. ir aukščiau Atvykite arba telefonuokite dėl INFORMACIJŲ **LAFAYETTE 3138**
ARCHER STOKER SALES CO.
LIETUVIŲ ISTAIGA 4101 ARCHER AVE. RUSŲ A. M. Iki 12 Dėnos Adrsė Sekmadens

Sugrįžo Į Darbą

Ernest D. Wallis yra kaltinamas atominių nuotraukų pavogimu. Praėjusį pirmadienį Jungtinių Valstijų komisionierius Edwin K. Walker paskyrė jam kauciją \$10,000 užsistatyti.

Užsistatęs kauciją, Wallis sugrįžo į darbą savo studijoje Chicagoje, adresu 168 North Michigan ave.

A. L. D. D. NARIAI
Phone CANAL 6122
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl, pagal sutartį
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 S. Michigan Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Ofiso Tel. PULLMAN 1193
Namų Tel. PULLMAN 8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELYE 7330
Namų telefonas BRUNSWICK 0597

DR. STRIKOLIS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. išimant Seredoms, Subatos vakarus ir Nedėlias.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arū 4th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmdieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 7899
NAMŲ TEL. BEVERLY 16211

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. P. J. BARTKUS
2951 WEST 63rd STREET
Phone—Office: GROVEHILL 5677
Phone—Temp. Res. SEELYE 9434
—jeigu neatsinepa, sauktu VINCENTS 3900

OFISO VALANDOS: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakaro, išskiriant ketvirtadienius ir sekmdienius. Šeštadienį valandos: 2 iki 4 popiet tiktai.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YARDS 7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 S. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 5849
Rezidencija, HEMLOCK 2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Pentad., 1:30—4; 7—9 vakaro
Trec. ir Šeštad. tiktai susitarus.

GROVEHILL 4020 (Ofiso ir Rezid.)
DR. A. J. JAVOIS
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Rd.
Kasdien nuo 2 iki 4 p.p. ir 7 iki 9 v. (Trečiadienį pagal sutartį)

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso Valandos: kasdien nuo 2-4 p.p. ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p.p. Trečiad. ir sekmd. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROSPECT 3838
Res. Tel.: VIRGINIA 2421

Dr. J. W. Kadzewick
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2421 WEST 63rd STREET
VALANDOS: Susitarus — 1:00 iki 4:00 ir 7:00 iki 9:00 vakaro, išskiriant Trečiadienį ir Šeštadienį vakarais.
Ofiso Tel. GROVEHILL 5213
Rezidencijos Tel. HILLTOP 2626
Ofiso ir Namų Tel. GROVEHILL 1800

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th St.
(Prie Pulawki Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Dr. Emily V. Krukus
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
jeigu neatsinepa— sauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečiadienio vakarais ir sekmdieniais pagal susitarimą.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDSON 2096
OFISO VALANDOS:
9:30—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 S. Halsted St.
Telefonas CALUMET 7358

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 0554
Jei neatsinepa saukite— Res. Tel. MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmad. nuo 10 val. iki 12 diena.

AKIŲ SPECIALISTAI
Telefonas LAFAYETTE 0848
Dr. M. D. Sachnoff
SPECIALIZUJAMSI AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOSE.
4204 Archer Ave.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8 vakaro. Trečiadieniais tik susitarus.
EGZAMINUOJA AKIS IR AKINIUS PRITAIKO

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 28 metų praktikavimas jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba apetimo, neruoventumo, skaudama akių karštį, atsitai trumparegystę ir tolieregystę. Prieengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia matžiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus. Aftaisome akių color blind.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak. Seredomis uždaryta, o Nedėloj pagal sutartį.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritalko Akinius Kreivias Akis
Ofisas ir Akinii Dirstvė 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėloj pagal sutartį.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritalko Akinius Kreivias Akis
Ofisas ir Akinii Dirstvė 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėloj pagal sutartį.

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekite LEGULO Ointment. Jų gydymas ūpytybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETES FOOT, sustabdo džiūvimo odos ir perpljusimo tarpšėių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstancios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydymo duos nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežiančių kojų. Legulo Ointment yra paroduodamas po \$1.25 ir \$3.50. Atsiųskite Money Order į LEGULO, Dept. J 4847 W. 14th Street CINCERO 50, ILL.

SOPHIE BARCUS
RYTINE RADIO VALANDA
— IS STOTIES — W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITWINU
A P I E J Ū S Ų I N S U L I A C I O S P R O B L E M A S — D A B A R Y R A L A I K A S I R E N G T I S A V O N A M Ą Z I E M A I
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolu
LIETUVIAI SALESMENAI
CARR MOODY LUMBER CO.
STANLEY LITWINAS, Manager.
3039 So. Halsted St. Tel. VICTORY 1272

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Ir VĖL NUTARE ISMOKĖTI šerinkams už paskutinius 6 mėnesius 3% nuosimėius ant Paid Up-Share Savings, ir 2% ant visų kitų Share Savings.

Pas mus kiekvieno nario indėliai yra apdrausti iki \$5,000 per FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION, Washington, D. C. Pas mus pinigai visada buvo ir yra išmokami ant pareikalavimo.

Mes kviečiame tamstą pasidėti savo pinigus taupymui šioj inšurintoj, tvirtonj ir smarkiai augančioj finansinėj istaigoj, kur visų indėliai yra po Valstijos, ir po Federalės Valdžios priežiūra.

Mūsų raštinė nuosavam name yra viena iš puikiausiai įrengtų, kur gausite malonų ir teisingą patarnavimą.

Mes kviečiame ir tolimesnius Amerikos lietuvius siųsti taupymui pinigus per pašta į šią Bendrovę, kiekvieno pri- siųsti pinigai bus umai ir teisingai pakvituoti.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
JOHN PAKEL, President
6234 S. Western Avenue Chicago 36, Illinois
Phone GROVE HILL 7575

PLANINGAS TAUPYMAS VISADA MOKA GERUS DIVIDENDUS
SI BENDROVĖ PER 42 MĖTUS SAVO TAUPYTOJAMS ISMOKĖJO KIEK. VIENĄ SUTAUPYTA DOLERĮ SU GERAIS DIVIDENDAIS. KIEKVIENO TAUPYTOJO TAUPINIAI YRA APDRAUSTI IKI \$5,000.00 PER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE KOMPANIJA.
Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo bankinę knygutę.
PASKOLOS ANT MORGICIŲ UŽ 4%

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 West Cermak Road Chicago 8, Illinois
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President.

CHICAGOS IR APYLINKĖS ŽINIOS

Unijos Kovoja Tafto Įstatymą

Kongresas neseniai priėmė Taft-Hartley įstatymą, kuris suvaržo darbininkų unijas. Įvairių A.D.F. ir C.I.O. unijų viršininkai jau pareiškė, kad unijos kovos tą įstatymą ir pastangos bus dedamos jį panaikinti.

Ryšium su šia kova The International Union of Mine, Mill and Smelter Workers veikiančioji taryba pareiškė, kad ir ji kovos įstatymą. Tarp kitko savo laikraštyje šioji unija rems tuos ar kitus kandidatus į viešuosius ofisus ir kritikuos kitus; taipgi unija darys savo laikraštyje pareiškimus tais ar kitais politikos klausimais. Be to, unijos vyriausybė nutarė įspėti savo lokalus, kad nesirašytų tokių kontraktų su kompanijomis, kurie duotų prižadą nestreikuoti.

Du Vyrai Žuvo Begelbėdami Trečią

Vieno pavardė lietuviška

Lengvas trokas, vairuojamas Roger Rasmussen, 30 metų, 4313 North Laramie avenue, atsimušė į šviesų stulpą kely Route 12, vieną mylią į šiaurę nuo Waukonda, ir apvirto, prispaudamas vairuotoją prie žemės.

Du pravažiuojantieji automobilistai, Samuel Adams, 319 S. Kildare ave., Chicago, ir George Janis (pavardė lietuviška), 32 metų, 4052 So. Sacramento ave., mėgino išgelbėti Rasmusseną.

Bet tuo laiku, kai jie trušėsi, truko elektros laidai ir elektros srovė palietė metalinį troką. Elektros jėga nutrenkė abudu, Adamsą ir Janį. Nutrenktųjų vyrų žmonos sėdėjo automobiliuose ir matė kaip nelaimė išliko jų vyrus.

Atvykusi policija ištraukė iš po troko Rasmusseną, bet ir jis jau buvo miręs.

Ugniagesiai Įvirto Į Degantį Trobesį

Pirmadienio vakare kilo gaisras Glencoe miestyje. Užsidedę vietinės ledų ir anglies kompanijos pastatai.

Gaisrą gesinant ant vieno stogo stovėjo du ugniagesiai, Richard Eisenberger ir Albert Lorenz. Ant kito stogo stovėjusieji kiti ugniagesiai pastebėjo, kad Eisenberger ir Lorenz staiga pražuvo.

Antroji ugniagesių komanda pradėjo leisti vandenį į tą vietą, kur du ugniagesiai įkrito į užsidedusį trobesį. Kiti du ugniagesiai įlindo į trobesį ir čia rado ugniagesius įkritusius į puivėnį ir jose įdubusius ir nestengiančius išlipti.

Jie buvo paliuosuoti ir išnešti iš trobesio. Gaisras nuostolių turčiai padarė \$100,000.

Skokie Miestelis Balsuos Pakeitimą Į Miesto Klausimą

Chicago apylinkėje miestelis Skokie priskaito 5,930 balsuotojų. Šiandien jo gyventojai balsuos klausimą, ar nori jį padaryti jį miestu.

Iki šiol Skokie skaitės miesteliu — village. Dabar norima jį padaryti miestu — city.

Iki šiol miestelis rinkdavo prezidentą ir šešis trustus iš viso gyventojų skaičiaus. Jėgu gyventojai nubalsuos, kad nori padaryti Skokie miestu, tai miestas bus padalintas į penkis distriketus ir iš kiekvieno distrikto bus renkami du miesto tarybos nariai.

Darbo Dienos Minėjimas Soldier Field Stadijone

Chicago Darbo Federacija rengia Darbo Dienos minėjimą Soldier Field stadijone. Parengimas įvyks rugsėjo 2 dieną. Numatoma, kad į parengimą susirinks apie 100,000 žmonių.

Pašovė Vyra Važiavusi Vogtu Automobiliu

Naktį į antradienį policija pastebėjo Joseph Johnsoną, 30 metų, 443 W. 42nd st., ir jo bendrą važiuojant vogtu automobiliu. Policininkų skvadas ėmė vyti pirmąją mašiną. Besivydami policininkai šaudė.

Pagaliau Johnson sustabdė mašiną alėjoje prie savo namų. Čia jis iššoko iš mašinos ir bėgo į namą, bet policininko kulka jį pavijo. Johnsono bendras pabėgo.

Sužeistas Johnson buvo nugabentas į ligoninę.

Palaidojo Nušautą Profesorių

Praėjusį sekmadienį buvo rasta nušautas Illinois Universiteto profesorius Norville James Alleman, 43 m. Viena kulka pataikė profesoriui į galvą. Prie jo gulėjo šautuvas ir skudurai bei lazdelė šautuviui valyti.

Nama, kad ginklas netikėtai iššovė ir užmušė Allemanį.

Antradienį profesorius Alleman buvo palaidotas Champaign mieste.

Idomus Šimtmčio Sukakties Atžymėjimas

NAUVOO, Ill. — Prieš šimtą metų iš šito miestelio buvo išvaryti mormonų sektos gyventojai. Išgarsėjusioje Amerikos kolonizacijos vežimuose-covered wagons — jie pasiekė dabartinio miesto Salt Lake, Utah, apylinkę liepos 22 dieną 1847 m.

Minint mormonų kelionę ir 100 metų jų įsikurimo Salt Lake City apylinkėje sukaktį, iš Nauvo miesto į Salt Lake City išvažiavo 148 motorinių vežimų karavanas.

Karavanas atrodo, iš tolo žiūrint, lyg būtų sudarytas iš "covered wagons" ir lyg būtų traukiamas jaučių. Tikromoji jis sudaroma iš trokų padengtų audeklais.

Važiuoja jame anų kolonistų anukai. Jie pasiekė Salt Lake City liepos 22 dieną — tą pačią dieną, kai prieš šimtmetį kalbama vietą pasiekė pirmieji mormonai.

Pikti Automobilistai

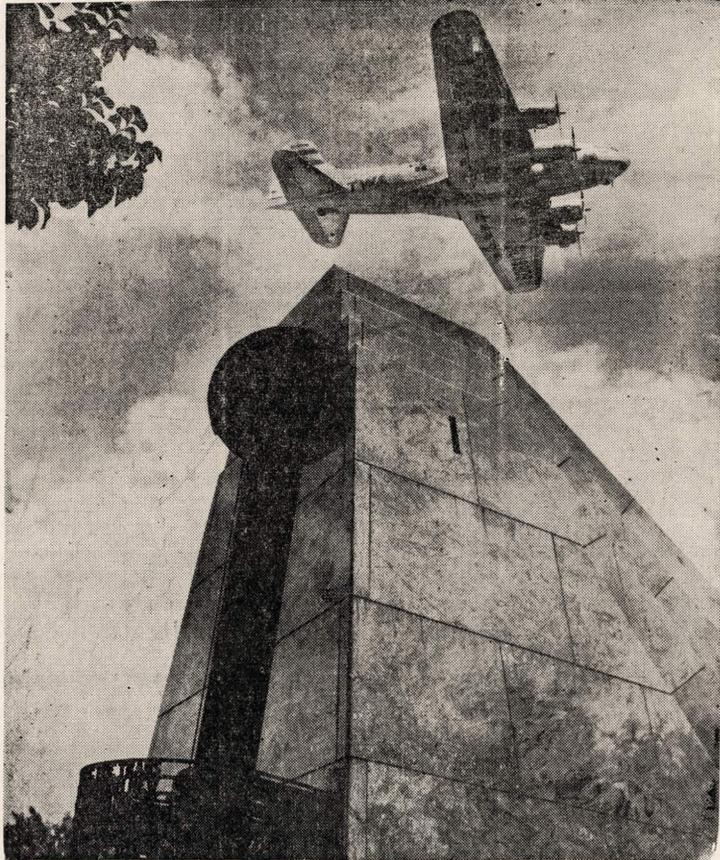
Policija suėmė p-lę Mary L. Cox, 20 metų, 3962 Erie st., ir jos tris brolius, Richardą 23 metų, Thomas 21 metų ir James 19 metų.

Dalykas toks, kad Richard Kusman, 1410 S. Karlov ave., sako, jogei jis pralenkė Cox brolius, važiuodamas savo mašina, ir už tai jie sumušė jį, ir mergina dar pavartojusi peilį prieš jį. Cox'ai supykę ant Kusmano tik už tai, kad jis juos pralenkė.

"NAUJENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI.

Gėlės Iš Oro Kris Ant Dariaus-Girėno Paminklo

U.S. ARMIJOS LAKŪNAI ATLIKS ĮSPŪDINGĄ ORO PROGRAMĄ MININT MŪSŲ DIDVYRIŲ ŽŪVIMO SUKAKTĮ. U.S. SVEČIAI IŠ DVIEJŲ STOVYKLŲ.

Dariui-Girėnui paminklas Marquette Parke

Dariaus-Girėno tragiško žūvimo 14 metų sukakties minėjimas šimet, liepos 27 d., bus itin nepaprastas.

Paminėjimą, kaip jau žinome, rengia Dariaus-Girėno Postas No. 271, American Legion; taipgi ima dalyvumą Don Varnas Post No. 986.

Rengimo komitetas jau turi žinių, kad U. S. Army Air Corps vadovybė į paminėjimą atsiųs

iš Riverside, California, stovyklos du lakūnus, Colonel P. Hillman ir Lt. Tom Blazina. Pastarasis yra lietuvis ir mūsų Posto narys. Jie dalyvaus oro programoje su P-80-A Jet Propelled Plane.

Be to, iš Washingtono atvyks kongresmanas Fred E. Busbey ir paminėjime prie paminklo pasakys kalbą.

Dr. F. P. LeVan, Dariaus-Girėno Postonarys, turės savo lėktuvą programai ir skraidydams virš Marquette Parko barstys gėles ant Dariaus-Girėno paminklo.

Isidėmėkite, viskas įvyks liepos 27 d. prie Dariaus-Girėno paminklo. Paminėjimas prasidės dideliu Legionierių paradu.

— J. A. Mickelunas, Publicity Chairman.

ŽMONIŠKUMAS MŪSŲ ISTORIJS DIDVYRINIO DIDINGUMO VERSMĖ

Rašo J. GIRNIUS

(Tęsinys)

Ir tačiau tokia, pašaliečiai ne kartą sunkiai suprantama mūsų laikysena nėra tikrai paprastas užsispyrimas, kaip iš karto galėtų pasirodyti. Užsispyrimu tegalima vadinti aklą kietaumą. Tuo tarpu mes užsipiriame ne dėl to, kad norėtume siena kaktą pramušti, kai čia pat atviros durys, vadinasi ne dėl to, kad nematytume, kas "išmintingiau" bei "realiau," o tik dėl to, kad pati šita vadinamoji politinė išmintis bei realizmas mums atrodo žmogaus neverti. Labiau klausime, ne kas būtų naudingiau, o kas yra teisingiau, ir atsikakome neteisę toleruoti ar jai pataikauti, net jei ir neabejotinai būtų naudingiau. Svetimas lietuviui vergišką suolankumas, bet dar svetiminesni oportunitizmas, mandagiai besidangstas realizmo kauke. Lietuviškaisi kietaumas — ne aklas užsispyrimas, o idealistinis principingumas.

Ryškinome lietuvių tautos politinį temperamentą, norėdami atskleisti, kad net politika, atseit, ta gyvenimo sritis, kurioje paprastai vadovaujamas "savais" žmoniškumui svetimais dėsniais, lietuviuose persunkta žmoniškumu, — tiek giliai žmoniškumas apsprendęs lietuviu dvasiai!

Is tiesų, sena tiesa, kad visais laikais politinį gyvenimą labiau valdo ne žmoniškumo, o siauro savanaudiškumo dėsni. Visada paprastai politika lieka — daugiau ar mažiau — tikta kova dėl būvio, kurioje labiau pasitikima brutalia jėga, negu paisoma teisingumu, kurioje labiau vadovaujamas kumštini, negu sąžine. Stipresnysis stengiasi silpnesnijį paverkti, o šiai savo ruožtu stipresniajam įtikti — tol, kol atsisiras ir už

šį stipresnis. Nuogu atvirumu šita politinio gyvenimo "tiesa" išreiškė nesantysai politinės "išminties" evangelistas Niccolò Macchiavelli: yra du kovos būdai — būti liūtu arba lape. Jei esi pakankamai stiprus, būti liūtu, vadinasi, atvirai naudokis jėga. Jei esi silpnas, griebkis lapės suktumo, naudokis klasta.

Mūsų gi žmoniškam charakteriui neįmanoma būti nei vienu, nei antru, — nei liūtu, nei lape. Negalime būti liūtais ne vien dėl to, kad nesame didelė tauta, bet visų pirma dėl to, kad vertindami savo laisvę, negalime nevertinti ir kitų laisvės. Kad mūsų "neliūtiškumas" nepaūkia vien iš mūsų tautos mažumo ir tuo pačiu jos valstybinės jėgos silpnumo, nepaiegiama liūdijs mūsų valstybės vestoji mažumų politika. Jei ir nebūtų pakakę jėgų kaimynams puliti bet mažumoms prievartauti būtų jų užtekę. Tačiau nė vienai mažumai (nors kai kurių jų lojalumas mums buvo labai problematiškas) nepaneigėme teisės laisvai gyventi savitą gyvenimą. Ypatinai mūsų politinį tolerantiškumą liūdijs mūsų santykiai su žydų mažuma. Nors šitos mažumos vienšališkas įsiviešpatavimas praktinėse ūkinio gyvenimo srityse (prekyboje ir pramonėje) ir būtų galėjęs būti antiseimimo pagrindu, tačiau net ir pačiu antisemitinės aistros kaimyniniame Reiche siautėjimo metu antisemitizmas nerado lietuviuose jokio ryškesnio atgarsio. Žydų mažuma gyveno laisvai. Tiesa, pirmosios okupacijos metu daugelis šitos mažumos žmonių neišlaikė lietuvių tautai lojalumo egzamino, tapdami okupanto pagalbininkais lietuvių tautai nikoti. Tačiau,

kada po metų antrasis okupantas pradėjo nežmonišką terorą prieš žydus, lietuvių tauta tai sutiko giliu pasibaigėjimo jausmu, nes, mūsų supratimu, kas nežmoniška, yra nežmoniška, ar tai lietuvių savųjų, svetimųjų ar pagaliu priešą. Atsimenu savo motinos kaimietės pro ašaras ištartus žodžius, kai pasiekė žinia, kad jau ir mūsų apylinkės žydai, ramūs ūkininkai, suaudyti: "nebesinori gyventi, kai svietas toks žiaurus pasidareš."

Tokia buvo lietuvių reakcija į nacinį terorą. Tokia ji bus ir į kiekvieną kitą terorą — nesvarbu, kurios spalvos "liūtas" jį vykdys.

Negalime būti nei lapėmis. Ne dėl to, kad stokuotume psichologinio žmonių ir jų silpnųjų pažinimo, kaip, pavyzdžiui, jo stokojo prūsiniškietis, — nors paprastai ir geras karys, bet niekada geras diplomatas. Lietuvis, iš prigimties žmoniškai šiltas, nesunkiai supranta ir svetimą žmogų, pajėgia išgyventi jį jo mašyena ir nujausti jo kėslus bei veikimo būdus. Diplomatiškai reikalingo psichologinio subtilumo bei blaivaus sprendimo lietuviui netrūksta. Ir senieji mūsų kunigaikščiai savo uždavinį sukurti nepriklausomą valstybę labiau pasiekė sumanumu, negu pliku ginklu. Jei nebūtų buvę mokėta diplomatinio takti ir tolerantiška politika suorganizuoti Rytų prieš mirtinuosius Vakarų priešus, vargu ar būtų pasiekę prieš pastaruosius atsilaiykti. O kokiū blaivių padėties įvertinimu, tiek prieš kėslų supratimu, tiek šio kėslų niekias pavertimu priemonių parinkimu pasizymėjo Valančiaus veikla, pradėjusi mūsų tautinio atgimimo sąjūdį!

(Bus daugiau)

Skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

skolbimaj Naujienose

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE—FOR SALE

Namai Zemė—Pardavimui

PERKAM, parduodam NAMUS, bižnius, lotus, farmas ir mainome kas ką turite. Apdraudžiami nuo gaisro ir visokių nelaimių. Nuo naujų metų (1946) išėjo naujas įstatymas, kad automobilis būtina reikia apdrausti. Pašaukite mus, o mes Tamstai patarnausime visuose reikaluose.

PAUL M. SMITH & CO., 6247 SO. KEDZIE AVENUE, Telefonas HEMlock 0680, arba GHovehill 6343.

TEISINGAS PATARNAVIMAS

perkant arba parduodant namą ir su visokiais kitokiais Real Estate reikalais dėl pelningesnio reikalo prašome kreiptis pas mane. Seniausias realistininkas iš lietuvių. Chas. Urnich—Kazys Urnikas 2500 W. 63 St. 2 lubos Prospect 6025

PARDUODAMAS nebrangiai

mūrinis namas, 2 flatai po 6 kamb. ir 1-7. Gražioje vietoje pusė bloko nuo Sherman Park. Arba matykite savininkę Olga Dash, FAirfax 2475, 5317 So. Maryland Ave.

2 FLATŲ MEDINIS, 2-4; 50 pė-

du lotas, iš oryškio įvažiavimas, 2 karų garažas. Automatiškas alyva vandens šildymas; 1/2 bloko iki I. C. stoties, 2 bloki iki buso. Bargenas. Savininkas, 12432 S. Ashland Ave. Blue Island 4576.

NEBAIGTAS NAMAS

pardavimui, 1 1/2 aukšto medinis, ant 3 lotų. Priimsime teisinga pasiūlymą. Randasi arti Western ir 47th. Šaukite Lafayette 0564 nuo 8 rtyo; nedėliom nuo 4 po pietų.

PUIKIAUSIAS PIRKINYS

adresu 25th St. ir Albany Ave. Kampinis 3 aukšto mūrinis namas ir 2 karų mūrinis garažas, namas talpina krautuve, 2x8 ir 3x4 apdaryti norčiai. Krautuvė, garažas ir 4 kambarių flatas yra anšildomi. Rėndu per metus—\$2136.00. Gali parūpinti 1-ma morgūtį už \$12,000. Kaina \$18,500. Kreiptis—Florence Strasinski, 2503 South Albany Ave., BISHop 3066.

2 AUKŠTŲ MEDINIS namas

su taverna. Kaina \$6,500. 1838 Canalport Ave.

MAŽA 4 KAMBARIŲ COTTAGE.

Vidus dalinai užbaigtas. 100x133 pėdu lotas, 140 pėdu šulinys. \$4,200. Išskaito ir vištinkai. 7724 S. Nashville Ave. Stickney, Ill.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

SENAI IŠVYSTYTA Colorado farma, pilnai įrengta ir turi inventorij. 5 kambarių stuba pilniausiai fornišuota; įvairi. Nesveikata verčia parduoti. Įkainuota parduotum. Tuojaus galima ją užimti. Dėl smulkesnių rašykite: David Randle, Matheson, Colo., Route 1.

120 AKRŲ. 80 akru dirbamos žemės:

geras šulinys ir trobesiai; 100x133 mylia nuo miestuko, prie gero vieškelio ir pašto kelio. Louis Meier Earl, Wisconsin.

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

12 PĒDU REFRIGERATORIUS, vegetable case. Kaina \$100. 1907 S. Halsted St.

Juodukai galės statyti kandidatus

CHARLESTON, S. C., liep. 13 d. — Juodukai laimėjo teisę dalyvauti pirminiuose rinkimuose visoje So. Carolina valstijoje.

Juodukas George Elmore pasiskundė, kad demokratų partija neleido jam dalyvauti pirminiuose rinkimuose, o teisėjas Waites Waring liepė demokratų partijos vadams leisti juodukams balsuoti.

Nauja Ligoninė Alkogolikams

Keeley Institutas, Dwight miestely, Illinois valstijoje, pakelbė, kad jis statys naujus ligoninės alkolikams trobesius. Projektas kaštuosias įvykdyti \$500,000.

Iki šiol Keeley Institutas turėjo vietos 75-ms pacientams. Jis priimdavo tik vyrus pacientus. Kai nauji trobesiai bus užbaigti statyti, manoma, kad ir moterims alkolikėms bus vietos institute gydyti.

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

MARSHALL FIELD & COMPANY

RESTORANAI

Turi darbus visai dienai
• Lėkštemis plauti darbininkų
• Poodų ir skauradų Plovėjų
Valgis ir uniformos duodamos. Vasara nėra šeštadieniais darbu. Nuolaidų privilegijos krautuvėje. Grupinė Gyvybės ir ligoninių apdrauda. Nuolaidai pirkiniams krautuvėje. 3-čias aukštas Employment Office.
111 N. STATE ST.

MARSHALL FIELD & COMPANY

Turi nuolatinius darbus, 5 dienas 40 valandų darbo savaitę su pusantro mokesčio už viršlaikį. Sekamas atlyginimas pradžioje priklauso nuo jūsų patyrimo:
DAY AND NIGHT HOUSEMEN—75c—90c per valandą.
DAY COVERS—80c—93c per valandą
DAY WASHROOM CLEANERS—80c—93c per valandą

Prie šitų darbų galima uždirbti daugiau, Smulkmenas apkalbėsime kai jūs patys atsilankysite. Krautuvėje pirkiniams nuolaidos privilegijos.

APMOKAMOS ATOSTOGOS

Ligoje pašalpa.

Kreiptis į Housekeeping Service

3-čias Basement—Wabash Side

111 N. STATE ST.

HELP WANTED—FEMALE

Darbininkų Reikia

OFISIŲ MOTERISKĖ senesnė nei 35 m., maloninga asmenybė; darbas knygu tvarkymo ir rašomos mašinėlės, Maloni aplinka, Marquette Parko apylinkėje, 1739 So. Halsted St., Box 2999.

REIKIA MOTERŲ PRIE DARŽŲVŲ DARBO.

Reikia turėti patyrimą.

BUSINESS MEN'S LUNCH CLUB

vidurmiestyje.

Matykite viršį.

ROOM 1812

35 SO. CLARK ST.

PERSONAL Asmenų Ieško

CHICAGO VAKACIJAS leisdama norėčiau susipažinti su vaikiu ar našliu, tik ne divorsuotu. Vidurinio amžiaus. Aš esu našlė, turiu savo namą ir karą mažame miestuke, kur mažai lietuvių tėra. Aš esu trumpam laikui sustojus pas savo giminaite pasisvečiuoti, — tik 10-čiai dienų. Rašykite Box 3002, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

FURNISHED ROOMS—TO RENT

Gyvenimui Kambariai

FORNIŠUOTAS KAMBARYS

rendai vienam vyrui arba vedusiai porai prie privačios šeimos.

3434 So. Union Ave., 1 aukštas

TO RENT—WANTED

Ieško Rėnduoti

VETERANAS SU ŽMONA, abudu dirba, nori gauti 2-3 ar 4 kambarių apartamentą, fornišuota arba ne South Side apylinkėje. Telefonas PULLMAN 5378.

MISCELLANEOUS Įvairius

Peter Marcukaitis

1427 NO HOYNE AVE.

HUMBOLDT 5316

Floor sanding and refinishing work. Mes atliekame darbą labai gerai. Dirbame jau 25 metus.

REPAIRS—IN GENERAL Įvairius Pataisymai

LIETUVIAI — Gal Jūsų Radio Serga?

Mes turime technišką žinojimą, įrankius ir patyrimą, kad padaryti jūsų radio geriausiai. Visas mūsų darbas garantuotas.

BRIDGEPORT RADIO & APPLIANCE SHOP

736 W. 35th St.

LAFAYETTE 3858

Taisome Visokius REFRIGERATORIUS

Greitai — Prieinamai — Garantija Taipgi

Mūsų radio patarnavimo skyrius yra įrengtas taip, kad galima pataisyti bile kokį radio.

Tubas ištiriame dykai — Atneškite Kreipkitės arba telefonuokite mums šią dieną

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET

TEL. HEMLOCK 3352